Masarykova univerzita
Filozofická fakulta

Bakalářská diplomová práce

2009 **Lucie Závišková**

Masarykova univerzita
Filozofická fakulta

Katedra obecné jazykovědy

Obecná jazykověda

Lucie Závišková

Konfrontativní popis francouzštiny a španělštiny

Bakalářská diplomová práce

Vedoucí práce: prof. RNDr. Václav Blažek, CSc.

2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou diplomovou práci vypracovala samostatně s využitím uvedených pramenů a literatury.

.....

Zde bych ráda poděkovala vedoucímu práce
za cenné rady, návrhy a připomínky.

Obsah práce:

Obsah.....5
Úvod.....7
1. Vznik románských jazyků.....8
2. Obecné a sociolingvistické informace.....12
2.1. Francouzština.....12
2.1.1. Francouzština za hranicemi Francie.....13
2.2. Španělština.....17
2.2.1.Španělština za hranicemi Španělska.....18
3. Fonetika.....20
3.1. Inventář francouzských hlásek a jejich výslovnost.....20
3.2. Inventář španělských hlásek a jejich výslovnost.....27
4. Morfologie.....31
4.1. Členy ve francouzštině.....31
4.2. Členy ve španělštině.....32
4.3. Substantiva ve francouzštině.....33
4.4. Substantiva ve španělštině.....35
4.5. Adjektiva ve francouzštině.....36
4.6. Adjektiva ve španělštině.....40
4.7. Pronomina ve francouzštině.....42
4.8. Pronomina ve španělštině.....44
4.9. Numerália.....46
4.10. Verba ve francouzštině.....48
4.11. Verba ve španělštině.....52
4.12. Adverbia ve francouzštině.....57
4.13. Adverbia ve španělštině.....59
4.14. Prepozice.....60
5. Syntax.....63
5.1. Francouzská syntax.....63
5.2. Španělská syntax.....64

6. Morfologická klasifikace.....66
7. Srovnání textů.....68

Závěr.....70
Bibliografie (primární, sekundární-citovaná a odkazovaná, lit. použitá)..... 72
Seznam použitých zkratek.....73
Rejstřík gramatických kategorií.....74

Úvod

Tématem práce je lingvistický popis jazyka francouzského konfrontativně srovnán s jazykem španělským. Jako výchozí jsem si zvolila metodu synchronní.

Francouzština sice již dávno není na prvních místech mezi nejrozšířenějšími jazyky světa, ze kterých ji odsunul celosvětový rozmach angličtiny, ale je stále dosti používaným jazykem v Evropě, zvláště v mezinárodních organizacích. Setkáme se s ní i na čtyřech dalších kontinentech, i když ne tak často. Španělština má sice svůj původ také v Evropě, odkud se rozšířila do dalších částí světa, ale je jazykem hlavně Jižní Ameriky.

Francouzský i španělský jazyk jsou jazyky románské, oba vznikly z vulgární, tedy lidové latiny a v průběhu jejich vývoje na ně působily rozdílné faktory – jiné jazyky, čímž se více rozrůznily.

Jsou si tudíž na první pohled velice podobné, avšak v mnoha aspektech se liší.

Cílem mé práce bude tyto body, ve kterých jsou si jazyky podobné a v kterých se liší najít, popsat je a srovnat míru odlišení. Srovnávat je budu ze synchronního hlediska, tedy ve stejném časovém horizontu, a to v nynější podobě těchto jazyků.

Zabývat se budu srovnáním z hlediska historického, i když jen minimálně, dále sociolingvistického, fonetického, morfologického, syntaktického a typologického. Rozdíly v praktickém jazyce jsou ukázány na textu ve francouzštině s následujícím identickým textem ve španělštině. Pro lepší orientaci jsou tyto dva texty rozlišeny obyčejným a tučným písmem.

Vždy bude uveden název kapitoly či podkapitoly, následuje popis jevu v jazyce francouzském, poté v jazyce španělském. Na závěr uvádím bibliografii, seznam použitých zkratek a rejstřík gramatických kategorií.

Tato práce by mohla být přínosem i při didaktických metodách, například na bilingvních gymnáziích nebo jazykových školách. Nápomocná by mohla být i romanistům, kteří vládnou buď jen francouzsky nebo jen španělsky a druhý jazyk se chtějí doučit. Mohla by také usnadnit výběr někomu, kdo se pro studium jednoho z těchto dvou jazyků teprve rozhoduje, případně člověku, který by se chtěl oba jazyky učit zároveň.

1. VZNIK ROMÁNSKÝCH JAZYKŮ

Prvním předpokladem pro vznik románských jazyků je rozšíření latiny za hranice jejího původního teritoria. Díky římským výbojům se latina postupně stala úředním jazykem velmi rozsáhlé říše.

Toto rozšíření latiny ale nesmíme považovat za skutečnou jazykovou romanizaci.

K vzájemnému ovlivňování jazyků dochází zpravidla v podmínkách bilingvismu[1]. R. Ostrá uvádí[2], že stupeň vzájemného ovlivnění jazyků závisí:

a) na době trvání bilingvismu
b) na stupni odlišnosti struktury jazyků, které jsou v takovém bilingvním kontaktu
c) na postoji daného společenství vcelku nebo jeho jednotlivých příslušníků k jazykové asimilaci

Romanizace je tedy dlouhodobý proces, ve kterém latina postupně vytlačila jazyk původního obyvatelstva daného území. Nebyla však tomuto obyvatelstvu vnucována, ale pronikala k nim jako úřední jazyk státní správy, jako jazyk školy a obchodu a také jako jazyk víry. Vytlačení původního jazyka latinou bylo v každé provincii jiné, a tak se latina na různých místech střetávala s jazyky nejrůznějšího genetického zařazení a velmi rozdílné kulturně-jazykové úrovně. Romanizace neměla ve všech částech impéria stejný průběh ani stejnou intenzitu, ta závisela na hustotě kolonizace a délce trvání římské nadvlády. Byla procesem jazykové a kulturní asimilace porobeného obyvatelstva.

Na **Iberském poloostrově** byla jazyková situace před příchodem Římanů velmi složitá. Pokud jde o dobu romanizace, rozlišujeme **v rámci Galie** mezi Provincií Narbonensis a ostatní Galií:

Provincia byla romanizována mnohem dříve a sloužila Caesarovi jako nástupiště k dobývání ostatních částí Galie. Pokud jde o etnické složení obyvatelstva, rozlišují se tři okruhy:

a) Galia Narbonensis byla před příchodem Keltů osídlena Ligury (stejně jako přilehlá část severní Itálie a Hispánie). Římané se zde tehdy setkali s keltsko-ligurským osídlením. V bývalých řeckých koloniích na pobřeží dnešní jižní Francie (Monaco, Nice, Antibes, Marseille) však ještě dlouho přežívala řečtina.

---

[1] aktivní užívání dvou jazykových systémů

[2] Ostrá, R., Spitzová, E.: *Úvod do studia románských jazyků.* Praha: SPN, 1988, str. 88

Hlavní jazykovou vrstvou ve všech románských jazycích je tedy latina. Jazyky, které byly v procesu romanizace latinou vytlačeny a které eventuálně latinu tak či onak ovlivnily, nazýváme **substrátem**. Jazyky, které jsou chronologicky před latinou, představují substrát těm, které jsou chronologicky po ní, a ty nazýváme **superstrátem** (pokud po ovlivnění základní vrstvy zaniknou) nebo **adstrátem** (pokud po ovlivnění dále existují v sousedství jako samostatný jazyk).
Jedním ze substrátů / adstrátů je i gótština. Pro ilustraci uvádím několik příkladů z gótštiny, které pravděpodobně přešly do francouzštiny a španělštiny[3]:

got. *ga-bandwjan* – fr. *bande*, šp. *bandir*
got. *buska* – fr. *bucher*, šp. *buscar*
goth. *haigiro* - fr. *héron*, šp. *airón*
goth. *haribergo* - fr. *auberge*, šp. *albergue*
goth. *listis* – fr. *leste*, šp. *listo*
goth. *skarpa* – fr. *escarpe*, šp. *escarpa*
goth. *tahu* – fr. *taquiner*, šp. *tacaño*

1.1. VZNIK FRANCOUZSKÉHO JAZYKA

Předpoklad vzniku francouzského jazyka byl dán ovládnutím Galie Římany a snahou Galů naučit se latinu. Proces přejímání latiny podrobenými Galy trval velmi dlouho. Gallia Narbonensis byla podrobena mezi rokem 125 - 118 př. Kr., ostatní mezi r. 58 - 51 př. Kr.
Nejdříve byla romanizována města, protože v nich působili římští úředníci a obchodníci chráněni římskými vojáky. Z těchto center se pak latina šířila ve větší míře (2. - 3. století n.l.).

Latinu přijímala nejdříve šlechta, která bydlela ve městech a přišla tak do styku s dobyvateli a protože zastávala úřady ve státní správě i ve vojsku, a to bylo podmíněno osvojením latiny. Galská šlechta tedy přijímala od Římanů s vyspělejší kulturou i jejich jazyk - latinu.

[3] Čevelová, D., Blažek, V.: *On the Gothic contribution in the Romance lexicon.* Linguistica Brunensia 57, 2009, str. 155-179.

K dalšímu šíření latiny přispívá též pronikání křesťanství ve 4. století, jež r. 496 přijímá král Clovis (Chlodvík). V té době už galština prakticky neexistuje (kromě nynějšího západního Švýcarska a v části údolí Mosely a Rýna).

Z galštiny pronikla do latiny zvláště četná jména místní, z nichž mnohá se dochovala ve francouzštině až do dnešních let, např: *Paris, Lyon, Joul, Jura, Istre* aj. některá z nich měla typické galské přípony, např.: Viro*dunum* – Verdun, Roto*magus* – Rouen aj.

Vedle toho se dochovala galská slova označující:

1. části země: *lande* - step, *quai* - nábřeží, *domne* - úval aj.
2. jména nářadí a načiní: *balai* - koště, *soc* - radlice, *charrue* - pluh aj.
3. názvy rostlin a stromů: *chêne* - dub, *bouleau* - bříza, *if* - tis
4. názvy zvířat, ryb a ptáků: *mouton* - beran, *alouette* - skřivan aj.

Ostatních substantiv se zachovalo jen poměrně málo (*bouge* pytel, *ruche* úl), právě tak jako adjektiv (*petit* malý, *dru* hustý, *rêche* drsný) a sloves (*brasser* vařit pivo, *gober* hltat, *encombre* zacpat, *broder* vyšívat aj.).

Někdy se galská slova kontaminovala s latinskými (*crem* + *tremere* > *craindre*) nebo řeckými (cramat + chrisma > crčme).

Od 3. století se v Galii usazovali Germáni a napadání Galie ostatními germánskými kmeny. R. 407 začala invaze Burgundů, Vizigótů a Franků, která zničila celou římskou civilizaci a s ní i vzdělanost. Méně vyspělým Germánům se nepodařilo vnutit pořímštělým Galům svůj jazyk, naopak sami jej časem přijali za svůj.

Po dlouhou dobu znali mnozí lidé jak galorománštinu, tak i germánštinu.

V 10. století dochází ke splynutí Franků s Galoromány, kdy s germánskými slovy pronikla do latiny hláska h na začátku slov, která před staletími zanikla v lidové latině.

Ze slov germánského původu byla přejata hlavně ta, která označovala germánské instituce, funkce, hodnosti, válečné pojmy aj., např. *guerre* - válka, *trève* - příměří, *bannière* - korouhev, *maréchal* - maršál, *loge* – chýše aj.

Také většina jmen vlastních je germánského původu např.: *Louis, Garnier, Charles, Francois, France.* Germánského původu jsou kromě podstatných jmen (*coiffe, gant, garçon, garant, orgueil)* také slovesa *(garde, guérir, fourbir*) a četná adjektiva (*franc, frais, hardi, riche*), zvláště adjektiva označující barvy (*blanc, blond, bleu*).

Takto se v 6.- 8. století zformoval základ francouzského jazyka – *Lingua romana rustica.*

1. 2. VZNIK ŠPANĚLSKÉHO JAZYKA

Španělský jazyk patří mezi románské jazyky a pochází z latiny, kterou mluvili římští legionáři, kteří ve 2. století př. Kr. kolonizovali Iberský poloostrov. Pojmy pocházející z latiny tvoří hlavní a původní část španělštiny. Další jazykové prvky, které pomáhaly vytvářet tento jazyk, byly vzaty z řečtiny, germánštiny a především z arabštiny, v době, kdy Pyrenejský poloostrov ovládli Arabové (r. 711 – 1492). Pojmy pocházející z germánštiny jsou většinou z vojenského života (jak je tomu i u francouzštiny); např.: *guerra* - válka, *yelmo* - helma, *espuela* - ostruha, *robar* - loupit) a pouze menšina se jich vztahuje na politická zřízení, domácí zvyky a život (*bando* - tlupa, *guisa* - způsob, *guisar* - vařit, *rico* - bohatý aj.).

Arabština obohatila španělštinu o pojmy ze všech oblastí života, obchodu, zemědělství, umění aj., např. *alcázar* - pevnost, *alcalde* - starosta, *almacén* - sklad, obchod, *arroba* - váha, *albaricoque* - meruňka, *alcantarilla* – stoka.

Objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem r. 1492 otevřelo španělštině brány na americký kontinent. Léta soužití s původními obyvateli pak obohatila jazyk o slova přejatá z jejich jazyků, jako např. *hurakán* - uragán, *maíz* - kukuřice, *cacao* - kakao, tomate - rajče, *patata* - brambor.

Některá slova jsou také převzatá z řečtiny, např. *la crisis* - *krize*, *el análisis* - rozbor, analýza.

1. Obecné sociolingvistické informace

2.1. FRANCOUZŠTINA

Francouzština a španělština jsou dva nejvýznamnější románské jazyky.
Francouzština je dorozumívací řečí pro více jak 128 milionů lidí na celém světě. Hovoří se jí především ve Francii, Belgii, Švýcarsku, Kanadě a v rozvojových zemích v Africe. Z francouzštiny pochází velká část mezinárodních slov. Její význam v době rozšiřování Evropské unie nabývá na důležitosti. Tento jazyk prochází v současné době jistou renesancí, pokud jde o jeho uplatnění v různých oblastech. Svědčí o tom skutečnost, že je jednou z řečí, která zaujímá významné místo v mnoha mezinárodních institucích. Je mezinárodním diplomatickým jazykem, komunikačním jazykem EU, NATO, OSN a dalších organizací. Dnes je však dosti vytlačována angličtinou, díky níž její význam upadá i přes snahu francouzské vlády podporovat šíření jazyka v zahraničí.

Mapa rozšíření francouzského jazyka ve světě

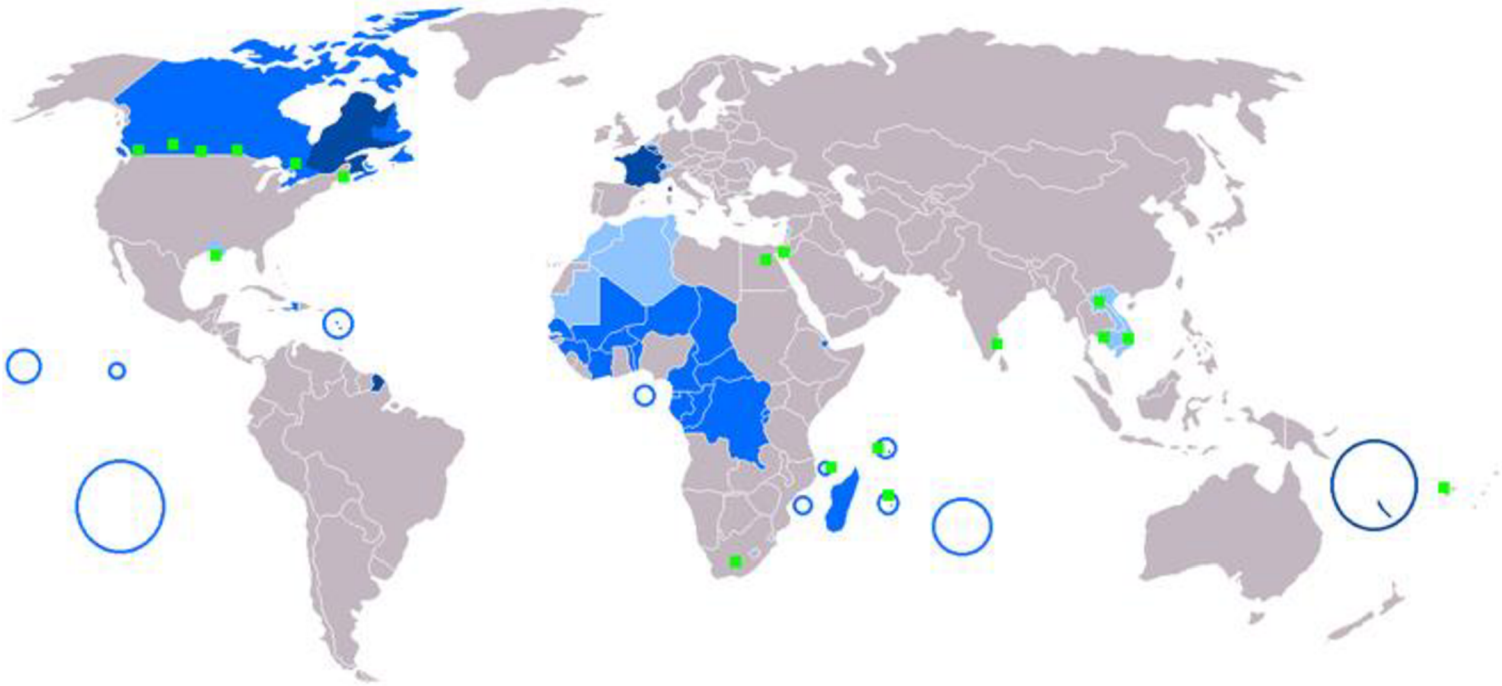

Legenda k mapě:

- domácí jazyk
- správní jazyk
- druhotný nebo neoficiální jazyk
- frankofonní menšina

2.1.1. FRANCOUZŠTINA ZA HRANICEMI FRANCIE

Francouzština v Belgii

Belgie vznikla jako stát v roce 1830, avšak od pozdního středověku je rozdělena na dvě části horizontální jazykovou hranicí, procházející z Virviers do Courtrai, jak je patrné z mapy (viz. níže). V severní části země se mluví vlámsky (žlutá barva) a na jihu, ve valonském území francouzsky (červená barva). Modrě jsou vyznačeny části země, kde se mluví německy. Město Brusel (žluto-červená) představuje francouzskou enklávu na vlámském území.

Situace je zde dnes velice složitá, protože francouzština z Ile-de-France se rozšířila nejen ve Valonsku, ale také od středověku v aristokratických kruzích ve Flandrech. Francouzština se zde stala velice záhy církevním, administrativním, kulturním a psaným jazykem na celém území.

Belgický „akcent“ je lehce identifikovatelný, ale je těžké jej přesně charakterizovat, protože výslovnosti kolísají od jednoho místa v Belgii k druhému.

Zde uvádím několik příkladů z belgické francouzštiny (v pravém sloupci je uveden výraz užívaný pro dané slovo spojení ve Francii)[4]:

pralines	*chocolats*
auditore	*salle de cours*
nonante	*quatre-vingt-dix*
carte-vue	*carte postale illustrée*
femme à journée	*femme de ménage*
tomber faible	*s´évanoir*
pain français	*baguette*
chcion	*endivie*
farde	*dossier, chemise*

Francouzština v románském Švýcarsku

Švýcarská francouzština, která je oficiálním jazykem, stejně jako němčina, italština a rétorománština, se málo odlišuje od francouzštiny sousedních krajů ve Francii (Franche-Comté, Burgundsko, Savojsko): politická hranice mezi Švýcarskem a Francií není hranicí lingvistickou, jak je vidět z mapy (viz. níže). Francouzština je rodným jazykem asi 20% švýcarských obyvatel.

Na druhé straně má francouzština velkou prestiž u švýcarské německé elity, která umí mnohem lépe francouzsky než elita francouzského Švýcarska německy[5].

Zde uvádím několik příkladů z francouzštiny francouzské části Švýcarska (v pravém sloupci je uveden výraz užívaný pro dané slovo nebo slovní spojení ve Francii)[6]:

septante	*soixante-dix*
huitante	*quatre-vingts*
panosse	*serpilière*
foehn	*sèche-cheveux*

[4] Walterová, H: *Francouzština známá i neznámá.* Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 186-188.

[5] Pierre KNECHT, „Le français en Suisse romande: aspects linguistiques et sociolinguistiques“, *Le français hors de…* (Ref. 186-b), str. 249-285; Ludmila BOVET, Le français en Suisse romande: caractéristiques et aperçu littéraire, *Présence* francophone č. 29, Québec, Sherbrooke, 1986, str. 7-26.

[6] Walterová, H: *Francouzština známá i neznámá.* Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 189-191.

relaver	*faire la vaisselle*
cornet	*sac en papier*
tâches	*devoirs (pour l´école)*
poutser	*nettoyer, faire le ménage*
donnes une bonne-main	*donner un pourboire*
lavette	*caré de tissu-éponge pour se laver*

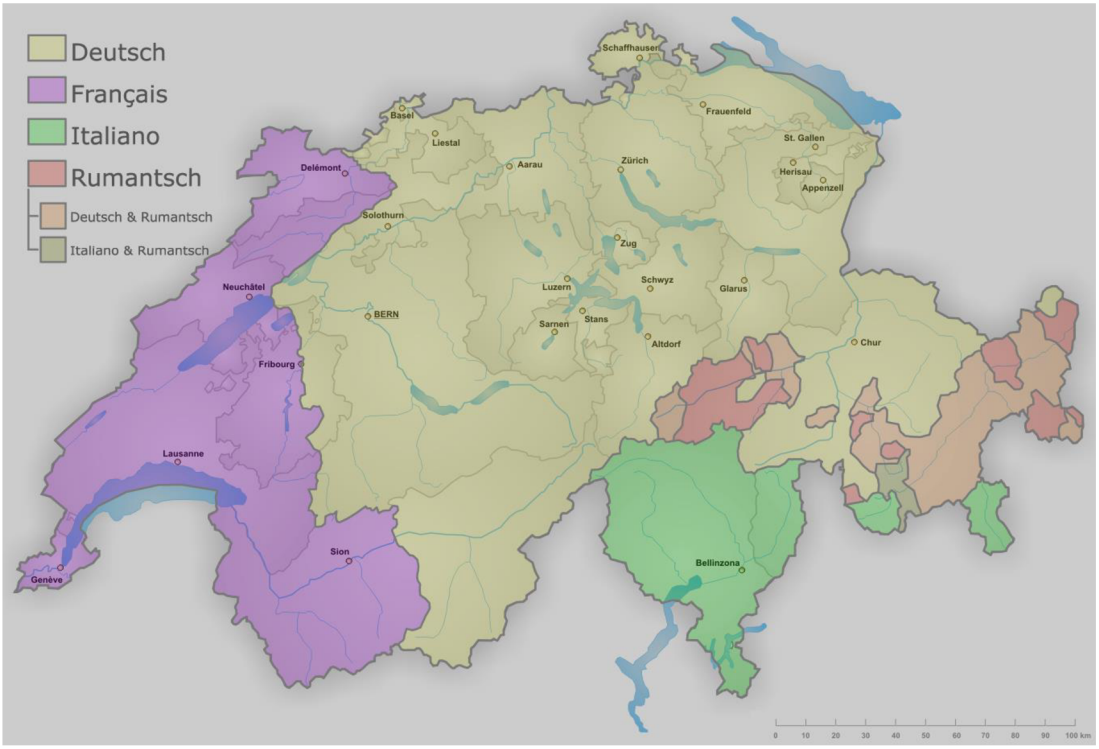

Francouzština v Monaku a Andoře

Přestože monačtina je hlavním jazykem hlavy státu, francouzština je jediným úředním jazykem. Francouzská národnost dosahuje v Monaku asi 47% populace.

V Andoře je jediným oficiálním jazykem katalánština, francouzština je užívána hlavně díky blízkosti Francie. Francouzská národnost v Andoře je kolem 7%.

Francouzština v Lucembursku

Francouzština je jedním ze tří oficiálních jazyků Lucemburského Velkovévodství. Dalšími dvěmi jsou němčina a lucemburština.

Francouzština v Kanadě

Francouzština se dostala do kanady v 17. století a poměry počtu obyvatel francouzského původu v jednotlivých oblastech se liší: velmi slabé zastoupení je v západních provinciích, zatímco v Québecu je francouzská přítomnost ve velké většině a objevuje se ve východních provinciích, kde si z jazykového hlediska zaslouží pozornost zvláště Akádové. Pokud jde o Kanadu, je třeba respektovat rozdíl mezi obyvatelstvem etnickým původem francouzským a obyvatelstvem, které ještě běžně mluví francouzsky. Jestliže procento je přibližně shodné pro Québec (80% etnickým původem francouzské a 82,5 % mluvící doma francouzsky), v jiných oblastech, kde angličtina postupně vytlačuje francouzštinu, zvláště u mladé generace se projevují významné rozdíly.

Pokud jde o Kanadu jako celek, je jednou z mála zemí, kde jsou lingvistické statistiky přesné. Počet skutečných frankofonních obyvatel se udává na více než 6 milionů, z nichž více než 5 milionů žije v provincii Québec.

Francouzština na Antilách a v Guyaně

Kreolština a francouzština

Zámořské departementy jako Guayana, francouzské Antily se skládají z Martiniku a Guadeloupe s přilehlými ostrovy, ostrůvky apod.: les Saintes, Marie-Galante, la Désirade, Saint-Barthelémy, a francouzská část Svatého Martina. Francouzština je zde samozřejmě oficiálním jazykem a většina obyvatelstva jí zde také rozumí. Přesto však, stejně jako v Guayaně, na Réunionu, na Haiti a na Mauriciu, je zde běžným jazykem častěji kreolština, která vznikla v 17. století z kontaktů mezi francouzsky mluvícími přistěhovalci a otroky, kteří hovořili různými africkými jazyky. Tito otroci byli před svým odjezdem do kolonií shromážděni na západních březích Afriky. Francouzské kreolštiny nepředstavují zjednodušenou nebo špatně vyslovovanou francouzštinu, ale plnoprávné jazyky, které se od francouzštiny zcela liší. Obyvatelé Antil a Guayany jsou tedy obecně vzato bilingvní: mluví tedy kreolsky a francouzsky.

Francouzština v Africe

Frankofonní africké země, jak se říká, tedy země francouzsky mluvícího obyvatelstva, zaujímají dobrou polovinu povrchu Afriky, od Mauretánie na západě, až k Čadu na východě a až k Zaire, Ruandě a Burundi na jihu. Pro všechny tyto země, s výjimkou Senegalu, kde se francouzský vliv projevoval od 17. století, zavedení francouzštiny přichází až v 19. století spolu s obdobím kolonizace. Nejprve francouzštinu přinášeli vojáci, a tak například ve

Středoafrické republice a v Čadu existuje „vojenská francouzština“, které se ještě dosud říká *„français tirrailleur“* - nebo *„français tiraillou“*, a která se významně rozvinula díky dvěma světovým válkám. Dnes přenechává místo *„français des écoles“*.[7]

2.2. ŠPANĚLŠTINA

Španělština je jedním z nejrozšířenějších světových jazyků. Počet rodilých mluvčích se pohybuje okolo 350-420 milionů a asi 500 milionů uživatelů. To ji činí třetím nejužívanějším jazykem světa po angličtině a čínštině[8].

Španělsky se mluví ve Španělsku, Andoře, ve většině států Střední a Jižní Ameriky a v Rovníkové Guineji, velmi rozšířená je taky ve Spojených státech, na Filipínách a v mnoha dalších zemích světa.

Mapa rozšíření španělského jazyka ve světě

[7] Walterová, H: *Francouzština známá i neznámá.* Praha: Jan Kanzelsberger, 1993, str. 192-200.
[8] pořadí nejužívanějších jazyků světa se liší dle zdrojů

Legenda k mapě:

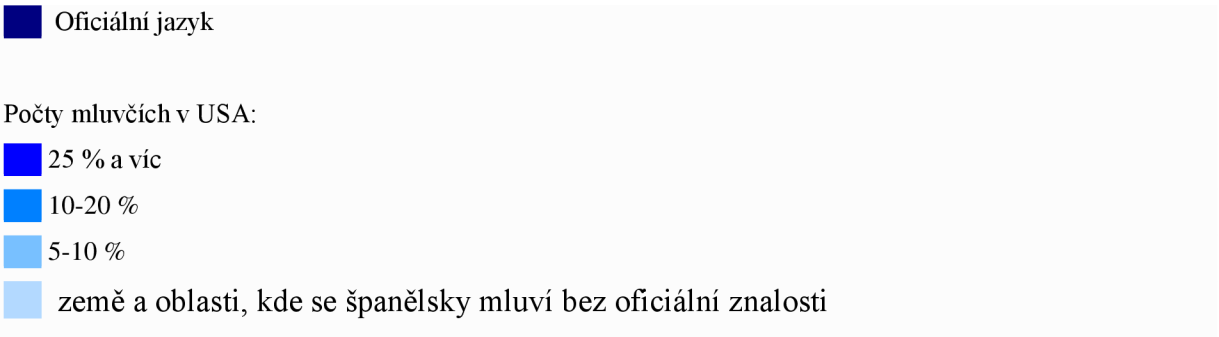

2.2.1. ŠPANĚLŠTINA ZA HRANICEMI ŠPANĚLSKA

Španělština v Latinské Americe

Španělština je úředním jazykem v Argentině, Bolívii, Chile, Dominikánské Republice, Ekvádoru, El Salvadoru, Guatemale, Kolumbii, Kostarice, Kubě, Nicaraguy, Panamě, Paraguaji, Peru, Portoriku, Uruguaji, Venezuele.

Nemá však status úředního jazyka v Belize, ačkoli tam španělsky hovoří 43% obyvatel. Poloha ostrovního státu Trinidad a Tobago poblíž severního pobřeží Jižní Ameriky je příčinou velkého vlivu jejich španělsky hovořících sousedů, především Venezuelou. Status úředního jazyka zde má ovšem angličtina.

Rozdíly mezi španělštinou ve Španělsku a v Americe jsou většinou povahy lexikální. Po fonetické stránce je zajímavá hláska c, která se na každém z kontinentů jinak vyslovuje (podrobněji viz. kapitola Fonetika, str. 20).

Zde uvádím několik příkladů z americké španělštiny[9] (v pravém sloupci je uveden výraz užívaný pro dané slovo spojení ve Španělsku):

tomar	*beber*
lindo	*bonito*
comida	*cena*
papa	*patata*
carro	*coche*
prieto	*moreno*

[9] Bartoš, L.: *Introducción al estudio del español en América*. Brno: Masarykova univerzita, 1996, str. 30, 31.

manejar	*conducir*
apartamento	*piso*

Španělština v Mexiku

Španělština je Mexiku úředním jazykem. Byla prosazována především v období třistaleté španělské koloniální vlády a byla tak rozšířená, že se stala i jazykem nově vzniklého státu po vyhlášení nezávislosti (1821). Dnes se v Mexiku běžně hovoří španělsky až na některé jeho státy (Chiapas, Campeche, Oaxaca, Quintana Roo), kde žijí silné indiánské etnické skupiny. Existuje asi 13 velkých jazykových skupin, jejichž jazyky skupiny indiánů mluví. Do mexické španělštiny proniklo vlivem sousedních USA mnoho slov anglických.

Španělština v USA

Španělština má ve Spojených státech dlouhou historii. Hodně jihozápadních států bylo součástí Mexika. Španělština je v mnoha státech USA formálně uznávaná jako jazyk na stejné úrovni jako angličtina, například ve státě Nové Mexiko 30% obyvatel hovoří španělsky. Postupně se rozšiřuje i do metropolitních oblastí jako Los Angeles, Miami, San Antonio a New York City, ve 20. století se rozšiřuje také do Atlanty, Houstonu, Phoenixu a dalších velkých měst. Je také hlavním mluveným jazykem v Portoriku, které spadá pod USA. Španělština je také nejvyučovanějším jazykem v zemi.

Španělština v Asii

Byla úředním jazykem na Filipínách do roku 1973, poté ji vytlačila angličtina. Dodnes je ale nabízena jako cizí jazyk na Filipínských školách a univerzitách.

Španělština v Africe

Úředním jazykem je v Rovníkové Guineji, stejně jako francouzština a portugalština. Dodnes je skoro 200 000 emigrantů schopno číst a psát ve španělštině. Španělsky se také mluví ve městech Ceuta a Melilla v severní Africe, která spadají pod nadvládu Španělska, ale i na Kanárských ostrovech.

Španělština v Oceánii

Mezi země a oblasti v Oceánii, kde se mluví španělsky, patří také Velikonoční ostrov, který má v územním držení Chile. Téměř 95 000 španělských mluvčí žije v Austrálii.

Španělština v Brazílii

Španělština sice není úředním jazykem Brazílie, je jím portugalština, zaujímá však důležité postavení s ohledem na sousední země, kde se mluví téměř výhradně španělsky. V mnoha pohraničních městech a vesnicích v blízkosti hlavně Uruguaysko-Brazilské hranice se mluví jazykem označovaným jako Portuñol[10].

2. FONETIKA

Výslovnost francouzštiny

V češtině je přízvuk na 1. slabice slova (škola) a na jednoslabičných předložkách (ve škole). Ve francouzštině je slovní přízvuk vždy na poslední slabice slova, nikdy nepřechází jinam, např. *joli*. Proto také není třeba jej nějak zvlášť označovat, na rozdíl od ruštiny, angličtiny.

Na rozdíl od českých pěti samohlásek, má francouzština samohlásek šestnáct. Především si všimneme rozdílu mezi samohláskami zavřenými a otevřenými. Zavřené samohlásky se vyslovují s ústy téměř zavřenými, otevřené s ústy otevřenějšími. Ve fonetickém přepisu se zavřené samohlásky označují tečkou pod písmenem (e, o). Otevřené se nijak zvlášť neoznačují. Typickou zvláštností francouzštiny jsou tzv. nosové samohlásky, které se ve fonetickém přepisu označují vlnovkou nad příslušnou samohláskou. V češtině se s podobnou výslovností setkáváme ve slovech obsahujících skupinu -nk- nebo -ng- , např. Blanka, Lenka, Kongo.

3.1. INVENTÁŘ FRANCOUZSKÝCH HLÁSEK A JEJICH VÝSLOVNOST

Písmena a hlásky

Francouzská abeceda má 26 písmen: A, B, C [sé], D, E, F, G [žé], H [aš], I, J [ži], K, L, M, N, O, P, Q [kü], R, S, T, U [ü], V, W [dublvé], X, Y [igrek], Z.

Názvy písmen jsou rodu mužského: un a, un b.

Zvukový systém francouzského jazyka v pečlivé výslovnosti obsahuje:

a) 16 samohlásek (12 ústních a 4 nosové) ;

b) 3 polosouhlásky (j, ü, u,);

c) 17 souhlásek

[10] portugal + espagñol

Francouzské ústní vokály

Všechny samohlásky jsou znělé. Podle výšky tónu dutiny ústní rozlišujeme samohlásky vysoké [i – e], střední [e –a] a nízké či hluboké. Z hlediska trvání (kvantity) lze rozlišovat ve francouzštině samohlásky krátké, dlouhé a polodlouhé. Délka samohlásky závisí jednak na jejím postavení ve slově nebo v mluvním taktu, jednak na druhu vyslovené souhlásky, která následuje. Nenásleduji-li žádná vyslovená souhláska, je samohláska krátká.

Vokál A

V pečlivé výslovnosti má francouzština dvojí samohlásku A: přední [a] např. *fac*, které je podstatně častější, a zadní [a] např. *raser*, které se dnes vyskytuje asi ve 130 až 150 slovech a je spojeno s délkou, pokud je slovo zakončeno vyslovenou souhláskou. Výslovnost zadního [a] je však mladšími generacemi pociťována jako příznak snobství nebo jako rys lidové výslovnosti pařížských předměstí, kde se ve vyhrocené variantě blíží samohlásce [o]. Jako zadní se hláska [a] vyslovuje píše-li se jako [â], ve výslovnosti před koncovým [z] nebo [s] např.: *gaz, base*, v příponách *–adre, -afle, -abre, -avre, -aille*, také před dvojicí souhlásek rr, mm a nn, stejně jako v mnoha dalších slovech jako např. *passer*

Vokál E

Ve francouzštině rozlišujeme 5 výslovností [e]:

1) otevřené [e], které se vyslovuje podobně jako to české, jen s trochu více otevřenými ústy (*mère, faire*). [E] je otevřené v zavřených slabikách (tj. končících souhláskou ve výslovnosti) jako např. v koncovém *–êt, -ès, -ey, -ay, -aie*; také při *–ai* u substantiv a *–e* s následující nevyslovenou souhláskou; stejně tak v nepřízvučném *–ai, -ei* a *–ey*.

2) zavřené [e] – vyskytuje se před souhláskami d, f, r a z, které se nevyslovují, jako např. *parler* ;

dále se vyskytuje ve slovesné příponě *–ai* (např. v *imparfait*)

3) labiální otevřené [ö], při jehož výslovnosti mají ústa pozici jako při vyslovování [o] (*coeur*). Píše se oe nebo eu (*jeune*) a vyslovuje se při zavřených slabikách (*fauteuil*).

4) labiální zavřené [ö], které se vyslovuje s ústy v pozici při vyslovování [u] např. *jeûner*. Vyslovuje se ve všech otevřených slabikách a v zavřených slabikách před [z] a [t].

5) poloněmé [e], které se vyslovuje jako velmi krátké [ö] např. *monsieur*, a to ve slabikách s velmi slabým přízvukem

Vokál O

Rozlišujeme 2 formy [o]:

1) zavřené (*mot, bureau*), ve slabikách otevřených, a v některých výjimkách v zavřených slabikách (když se nad opíše *accent circonflexe* – [ô]), před [z] nebo ve slovech končících na -os

2) otevřené (porte) v nepřízvučných slabikách a ve slabikách přízvučných, jsou-li zavřené (kromě z a dalších již zmiňovaných výjimek).

Vokál U

Výslovnost francouzského [u] se blíží německému [ü] (tutoyer, mûr).

Francouzské nosové vokály

Nazálně vyslovované samohlásky se od ústních liší tím, že při jejich vyslovování vydechovaný vzduch neproudí ústy, ale nosem. Např. ve slově *grand* [grã] je samohláska krátká, neboť nenásleduje vyslovená souhláska; ve slově *grande* [grã:d] je samohláska dlouhá, protože následuje souhláska. Ve slovech *chante* [chã:t], *le compte* [kõ:t] vyslovuje dlouze.

Existuje také mnoho výjimek ve výslovnosti samohlásek, např. když se [a] nevyslovuje ve slovech jako *août*, nebo [e] ve slově *Jean*, přičemž ve slově *femme* se místo [e] vyslovuje [a]; samohláska [e] se ve slovech *examen, Stendhal, benzin* vyslovuje nazálně; ve slově *Carmen* nebo *spécimen* oproti tomu jako samohláska ústní; [i] se nevyslovuje ve slovech jako *oignon*; -un se vyslovuje jako [o] např. ve slově *jungle* ; - um se někdy vyslovuje jako *–om* ve slově *rhum*, stejně jako v mnoha výrazech přejatých z latiny (*maximum*).

Polosamohlásky

Francouzština má tři polosamohlásky:

J – píše se jako y na počátku slova (*les yeux*), uvnitř slova stojí-li mezi dvěma samohláskami (*payer, La Fayette*); Uvnitř slova po souhlásce jako např. *le ciel*; na konci slova jako koncovka *–il* (*soleil*); jako *–ill* uprostřed slova mezi dvěma samohláskami (*travailler*) a v dalších (zpravidla cizích) slovech ï např. *baïonette*.

Ü – ve slově *huile*

U – např. ve slově *oui*, nebo *oiseau*

Konsonanty

B: Na začátku a uprostřed slov se b vyslovuje jako v češtině, jen na konci (kromě slov cizích, jako *club*) se ve výslovnosti vynechává.

C: C se před e, i a y vyslovuje s (*cible*), jindy však k (*culture*). Má-li se i před a nebo o číst jako s, píše se pod ním tzv. *cédille (garçon).* Koncové c se zpravidla vyslovuje jako k (*truc*), ale nevyslovuje se po nosovkách (*blanc*) a v několika jednotlivých slovech jako *tabac*.

CH: Ch se čte jako š (*chocolat*), před souhláskou však jako k (*Christ*), v mnoha cizích slovech i před samohláskou (*archéologie*) nebo na konci slova (*Munich*).

D: Koncové d se nevyslovuje (*pied*), až na výjimky jako mnohá vlastní jména, také např. sud.

G: G se vyslovuje g před souhláskami a před a, o a u (*glace, garder*). Má-li se číst g i před e, i a y, píše se za ním u (*Prague*). G se čte ž před e, i a y (*agiter*). Má-li se tak vyslovovat, i když stojí před a, o a u, musí se před ním psát e.

Gn se čte ň (*Champagne*), vyjma několika cizích slov, jako např. *diagnose*.

H: H se nečte nikdy, ale u některých slov cizího původu brání elizi a vázání (*les_Halles*).

J: J se čte vždy jako ž.

L: L se vyslovuje jako v češtině, jako koncové je však často němé (např. v *outil*). Nevyslovuje se ve slově *fils*. Koncové -il se po samohlásce vyslovuje jako j (*travail*); -ill se mezi samohláskami vyslovuje jako ij (viz výše), až na výjimky jako *ville, mille, tranquille* nebo *Gilles.*

M: M se vyslovuje zpravidla plně, až na výjimky jako *automne* nebo *condamner*, kde se nevyslovuje vůbec.

P: Koncové p se nevyslovuje, až na výjimky jako *stop* nebo *handicap* - jde zpravidla o slova cizí. Uvnitř slova před souhláskou se většinou nevyslovuje (*sculpteur, sept*), přičemž však existují četné výjimky (*septembre, symptôme*).

Ph se čte [f].

Q: Qu se vyslovuje k (*quoi*); v některých slovech, převážně s cizím (často latinským) původem se čte jako k^u, tedy jako k s neslabičným u (*aquarium*; také ve slovech začínajících předponami jako *quadru-, quadri-* nebo *quadra-).*

R: Koncové r se nevyslovuje s výjimkou několika slov jako *enfer* nebo *hiver*, a (cizojazyčných) vlastních jmen.

S: S se vyslovuje z mezi samohláskami (*maitrîser*), pokud nejde o složené slovo, kde je s počáteční hláskou druhého slova, a tudíž se vyslovuje jako s; také v předponě trans-, následuje-li samohláska, a v několika jiných slovech, jako např. *Alsace.* S se zpravidla nevyslovuje na konci slov, i když jsou četné výjimky, jako mnohá vlastní jména (*Adonis, Fréjus),* a slova jako *(auto)bus, fils, mars, oasis, ours, plus* (jen jako mat.znaménko!) aj.
T: Koncové t se vyslovuje jen v několika slovech, např. *sept, huit* nebo *brut*.
Koncové ct se vyslovuje ve slovech jako *contact, direct, exact* apod., ne však v *aspect, respect* nebo *instinct.*
Ti se vyslovuje před samohláskou zpravidla sj (*ambitieux*). Před němým e, ve slovesných příponách a po x nebo s se ale čte ty (*modestie*); před ostatními samohláskami se čte ť (*amitié*), stejně jako v příponách *-tier(s) a -tième (hutième).*
Koncové *-thie* se vyslovuje vždy tý *(sympathie).*
X: Počáteční x se vyslovuje ks, stejně jako uprostřed slov; koncové se až na výjimky (*Aix, index)* nevyslovuje; jako s se vyslovuje v číslovkách *six a dix.*
Z: Koncové z se zpravidla nevyslovuje (*nez*), až na výjimky, jako třeba *gaz* nebo vlastní jména (*Berlioz, Suez*).

Návaznost vokálů a konsonantů

Izolované slovo ve francouzštině většinou nevystupuje jako samostatný zvukový celek. Slova se zpravidla spojují do větších rytmických celků. Při návaznosti jednotlivých slov se vždy bezprostředně stýká koncová hláska jednoho slova s počáteční hláskou slova následujícího. Při tomto spojování mohou vznikat následující kombinace:

a) vokál + vokál – *déja un* [de aœ]
b) kons. + vokál – *il est* [il], *ils ont* [ilzõ]
c) vokál + kons. – *en juillet* [a: yije]
d) kons. + kons. – *soif terrible* [swafteribl]

Ze všech těchto případů je pro českého mluvčího nejtěžší návaznost samohlásek – „*enchainement vocalique“* a dále spojení koncové souhlásky s následující samohláskou. Končí-li slovo souhláskou, která v izolovaném postavení není vyslovena, ale vysloví se při spojení s počáteční samohláskou následujícího slova, vniká tzv. *liaison*.

Návaznost vokálů

Setká-li se uvnitř rytmické skupiny koncová samohláska prvního slova s počáteční samohláskou následujícího slova, musíme obě samohlásky plynule navázat. Při navazování druhé, případně i další samohlásky se nesmí vyskytnout tvrdý hlasový začátek, který je charakteristický pro obdobná vokalická spojení v češtině, např.:

***u** dveří **a u o**kna, **o E**vě **i o I**vě.*

Cizinec, který chybuje ve výslovnosti těchto zřetězených vokálů, není často schopen také tento souvislý sled rozčlenit percepčně, a proto je zapotřebí si daný jev velmi dobře osvojit. Spojované samohlásky se často nevyslovují na stejném tónu, i nepatrná změna výšky tónu druhé samohlásky napomáhá plynulejšímu přechodu od jedné vokalické kvality ke druhé.

Charakteristická spojení s vokalickou návazností:

toi aussi
a une question
chercher a comprendre
et il se perdra
et un allumeur
je veux un ballon
lisez encore
rien en solde
fais en un autre
perdu au milieu
si émouvante
longtemps encore

Spojení vokálu + vokálu. Liaison.

a) končí-li uvnitř rytmické skupiny jedno slovo vyslovenou souhláskou a následující slovo začíná samohláskou, pak se podle slabičného dělení koncová souhláska prvního slova prakticky stává počáteční souhláskou druhého slova: *votre ami* [vo-tra-mi], *il y pense* [i-li-pas], *il attens* [i-la-ta], *quel âge as-tu* [ke-la-za-ty]

b) končí-li uvnitř rytmické skupiny jedno slovo souhláskou, která je v izolovaném postavení pouhým grafickým znakem, a svážeme-li tuto souhlásku s počáteční samohláskou následujícího slova, nastává *liaison.*

V současné hovorové francouzštině se liaison uplatňuje čím dál tím méně. Jakési nepsané pravidlo pro zachování liaison bychom mohli formulovat následujícím způsobem: koncové souhlásky, které existují jen jako pouhý grafický znak, se vyslovují jen tehdy, cítíme-li výrazně těsné spojení dvou sousedních slov:
les Nations-Unies [nasjozyny], ale *les nations unies* [nasjoyni].

Liaison je třeba dodržet tam, kde má svůj funkční význam z hlediska morfologického, např..: *il apporte* [ilaport] a naproti tomu *ils apportent* [ilzaport]. V tomto případě je (z) jediným elementem, který označuje množné číslo (Carton je nazývá „latentním morfémem", který se může a nemusí realizovat). U substantiv může naznačit liaison obdobným způsobem množné číslo, např. *routes étroites* [rutzetrwat].
Liaison může dále zdůraznit významový protiklad adjektiva a substantiva:

un savant / atomiste		x	*un savant_atomiste*	
subst.	adj.		adj.	subst.

Konečně je třeba upozornit na rozlišení vazby slov s „*h aspiré"* od slov, která na začátku „*h aspiré*" nemají:

en haut – en eau	*les Huns – les uns*
des héros – des zéros	*les hauteurs – les auteurs*

Nejčastější souhláskou, která se vyslovuje při *liaison*, je (z), dále pak (t) a (n). Souhlásku (r) prakticky neváže me, s výjimkou slov *léger (accent), premier (enfant), dernier (an).* Souhláska (p) se váže v pečlivé výslovnosti pouze ve slovech *trop a beaucoup*.

V kultivované výslovnosti se liaison uplatňuje častěji než v běžné hovorové francouzštině. V klasické jevištní výslovnosti a při přednesu slavnostních projevů je obvykle zachována ve všech případech, které jsou běžně označovány jako liaison fakultativní[11].

Přízvuk

Francouzština patří do skupiny jazyků s pravidelným pevným přízvukem na poslední slabice rytmické skupiny. V souvislém hovoru ale zpravidla splývá několik slov tvořících významový celek, a přízvuk je pak na poslední slabice tohoto celku (*Je le connais depuis deux ans.*). Větný přízvuk je na posledním slově věty.

Ve francouzštině má přízvuk tzv. distinktivní funkci. Tato funkce je velice těsně svázána s celkovou intonací významově odlišných vět, které však mají stejnou gramatickou stavbu. Distinktivní funkce je nejlépe vidět na těchto příkladech (přízvuk je na slovech psaných tučně):

C´est bien ce que tu ***dis****?* (Ověřuji si, zda jsem pochopil, co jsi říkal.)

C´est ***bien*** *ce que tu dis.* (Pochvala někoho, že něco dobře říká.)[12].

Výslovnost španělštiny

Výslovnost hlásek ve španělštině je v mnoha případech stejná jako v češtině. Celkem stejně se vyslovují samohlásky a, e, i, o, u, stejně se vyslovují souhlásky f, k, l, m, n, n, p, r, s, t, x.
Některé hlásky se vyslovují jinak než v češtině nebo mají různou výslovnost podle svého postavení ve slově.

3.2. INVENTÁŘ ŠPANĚLSKÝCH HLÁSEK A JEJICH VÝSLOVNOST

Písmena a hlásky

Španělská abeceda má 29 písmen: A, B, C [se], CH [aš], D, E, F [efe], G [che], H [ače], I [i latina], J [chota], K [ka], L [ele], LL [elle], M [eme], N [ene], O, P, Q [ku], R [erre], S [ese], T, U, V [ube], W [ube doble], X [ekis], Y [griega], Z [zeta].
Výslovnost hlásek ve španělštině je v mnoha případech stejná jak v češtině. Celkem stejně se

[11] Dohalská, M., Schulzová, O.: *Fonetika francouzštiny.* Univerzita Karlova v Praze, Praha: Nakladatelství Karolinum, 2006, str. 177-180.

[12] tamtéž, str. 196

vyslovují samohlásky a stejně se vyslovují souhlásky f, k, l, m, n, n (místo háčku je zde vlnovka tilde), p, r, s, t, x: *elefante* [elefante], *motor* [motor], *numero* [numero] aj.
Další hlásky se písemně vyjadřují nebo vyslovují jinak, než v češtině, nebo mají různou výslovnost podle svého postavení ve slově, popř. ve větě.

Vokály

Při vyslovování samohlásek se nerozlišuje jejich délka. Čárka nad samohláskou označuje jen přízvuk (např. *teléfono* [telefono]).

I: Čte se jako české [i]: *litro*. Nezměkčuje však předcházející d, t, n, takže di, ti, ni se čte jako české [dy, ty, ny], obdobně jako v cizích slovech: *dínamo* [dynamo], *sardina* [sardina], *tigre* [tygre], *textil* [textyl] aj.
Y: Jako samostatné slovo se vyslovuje [i] a znamená spojku a: *Ana y Eva* [ana i eva].
Na konci slov zní rovněž jako [i]: *ley* [lei], *rey* [rei], *doy* [doi], *soy* [soi].
Před samohláskou zní jako české [j]: *yo* [jo], *Goya* [goja], *mayo* [majo].

Konsonanty

B, V: Píší se různě a nelze je zaměňovat, avšak vyslovují se stejně a to:
1. na začátku slova, po pauze a po m, n jako české [b] : *Burgos* [burgos], *bomba* [bomba], *tranvía* [tranbija];
2. uprostřed slova kromě po m, n jako [β] – vyslovujeme stejně jako české [b], akorát ústa úplně nedovřeme a necháme mezi nimi úzkou štěrbinu: *Habana* [haβana], *beber* [beβer], *automóvil* [automoβil] aj.
C: 1. před a, o, u, před souhláskou a na konci slova zní jako české k: *Carmen* [karmen], *kultura* [kultura], *Clima* [klima], *frac* [frak]
2. před e, i se ve Španělsku vyslovuje hláska, která neexistuje: neznělá hláska mezizubná (podobná anglickému th např. ve slově *thing*) vyslovená špičkou jazyka mezi zuby, např. *porcelana* [porΘelana], *cifra* [Θifra]. V Latinské Americe se c čte před e přibližně jako české s.
CH: Následuje ve španělské abecedě po c a zní jako české [č]: *China* [čina], *muchacha* [mučača].
D: Má trojí výslovnost:
1. Po pauze a na začátku slova a po l, n zní přibližně jako české [d]: *Calderón* [kalderon], *conde* [konde].
2. Uprostřed slova (nikoli po l, n) se liší od českého [d]. které zní mnohem tvrději.

Špička jazyka nepřiblíží těsně k okrajům horních řezáků, až se jich lehce dotýká, a přitom se vysloví [d]. Ve fonetickém přepise se označuje jako d: *Toledo* [toledo], *todo* [todo], *cada* [kada] aj.

3. Na konci slova se vyslovuje velmi slabě, téměř zaniká, ale nemění se v [t]. Obdobně zní v koncovce *–ado*.

F: Vyslovuje se stejně jako v češtině: *filme* [filme], *filtro* [filtro]

G: 1. Před e, i zní přibližně jako české [ch]: *general* [cheneral], *energía* [enerchia]

2. Před samohláskami a, o, u nebo před souhláskami na začátku slova (po pauze) se vyslovuje jako české [g] : *Galicia* [galiΘja], *goma* [goma], *grande* [grande]

3. *Gui, gue* se čte [gi, ge] a písmeno u tu je proto, aby se nevyslovovalo [chi, che]: *Guernica* [gernyka], *Miguel* [migel]

4. *Gua, guo* se vyslovuje jako g a, g o]: *Guatemala* [g atemala], *antiguo* [Antyg o]

5. *Güe, güi* se čte jako [g e, g i]: *antigüedad* [antyg edad], *lingüística* [ling istyka] aj.

H: Nevyslovuje se vůbec, je nehlasné: *hotel* [otel], *Honduras* [onduras], *alcohol* [alkool]

J: Zní přibližně jako české [ch], tedy stejně jako g před e, i: *Gijón* [chichon], *jefe* [chefe].

K: Vyskytuje se ve slovech cizího původu a rovná se českému [k]: *kilo* [kilo], *folklore* [folklore].

L: Zní přibližně jako v češtině: *Lima* [lima].

LL: Spisovně se vyslovuje jako slovenské nebo ruské měkké l‘: *Mallorca* [mal´orka], *milión* [mil´on]. V některých latinskoamerických zemích, především v Uruguayi a Argentině, se dvojité ll vyslovuje téměř jako české [ž]. Jinde v Americe a v běžně mluvené řeči i ve Španělsku, se vyslovuje jako české [j].

M: Odpovídá českému m. mil [mil].

N: Odpovídá českému n, pouze před b, p, v se vyslovuje jako [m]: *tranvía* [trambija].

N□: Odpovídá českému [ň]: niño [niño].

P: Má stejnou výslovnost jako v češtině: *Perú* [peru].

Q: Vždy následuje u (tedy qu) a vyslovuje se jako české [k], nikoli [kv]: *Quijote* [kichote], *Quito* [kito].

R: 1. Uprostřed slova (nikoli však po l, n) a na konci slova zní přibližně jako česká hláska [r]: *Carlos* [karlos], *loro* [loro]

2. Na začátku slova a po n, l, s se vyslovuje velmi výrazně, chrčivě, asi jako v českém citoslovci brr: *ruso* [rruso], *alrededor* [alrededor], *Israel* [isrrael]

3. Uprostřed slova po jiných hláskách než jmenované n, l, s se pro tuto chrčivou výslovnost musí psát dvě r: *Bielorruso* [bjelorruso]; r a rr jsou tedy dvě hlásky, které rozlišují slova jako *pero* [pero] ale a *perro* [perro] pes aj.

S: Je to hláska neznělá, obdobná českému [s] ve slovech jako maso, slunce, stanice: *sistema* [sistema], *música* [musika]. Tato neznělá výslovnost je zachována i ve slovech, ve kterých se v češtině dnes již píše z, např. *universidad* [universida], *presidente* [presidente] aj.

T: Zní přibližně stejně jako české [t]: tú [tu]; na rozdíl od češtiny před samohláskou i zní tvrdě, nezměkčuje se: *Titicaca* [tytykaka].

V: Vyslovuje se stejně jako hláska B.

X: Má podobnou výslovnost jako v češtině: *texto* [texto].

Z: Zní stejně jako hláska c před e, i, tedy ve Španělsku jako [ϴ], v Americe jako [s]: *Zaragoza* [ϴaragoϴa]

Vázání slov

Ve španělštině se spojují slova patřící k sobě (člen a podstatné jméno, člen a přídavné a podstatné jméno, zájmeno osobní se slovesem, částice záporu no se slovesem apod.) i kratičké věty: *un hombre* [un ombre], *el hotel* [el otel], *¿qué es esto?* [ke es esto].

Vázání slov má vliv na výslovnost začátečního b, v, d, g. Uvedené souhlásky se vázáním dostávají do tak těsného spojení s předcházejícím slovem, že musí být vysloveny jako uprostřed slova: *Valencia* [balenϴja] – *vamos a Valencia* [bamos a βalenϴja].

Vázáním slov ovlivňuje ovšem také výslovnost koncových souhlásek, které se rovněž vazbou s následující samohláskou dostávají do postavení, v němž musí být vysloveny jako uprostřed slova: *Madrid* [mađri] – *Madrid es* [mađriđ es], *libertad* [liβertađ] – *libertad absoluta* [liβertađ aβsoluta].

Přízvuk

Španělský přízvuk je dynamický (exspiratorní) jako v ostatních románských jazycích a jako ve většině evropských jazycích. Zůstal zde na slabice, na níž býval v latině. Ale poněvadž hláskoslovným vývojem některá slova dostala jinou podobu (zkrátila se), může být v některých slovech i na konci slova, což v latině nebylo. Španělský přízvuk je pevný, při flexi zůstává vždy na téže slabice slova, a to i tehdy, když se počet slabik plurálovou koncovkou zvýší: *razón - razones*, *árbol - árboles*. (Výjimky: *carácter / caractéres*, *régimen / regímenes*).

Většinou bývá přízvuk na předposlední slabice slova, a proto se obyčejně graficky označuje (čárkou nad samohláskou přízvučné slabiky) jen v těch případech, kde tomu tak není.
Pravopisný (psaný) přízvuk rozlišuje rovněž slova, která mají týž tvar, ale rozličný význam:

el (ten) – *él* (on)
te (ti, tě) – *té* (čaj)
tu (tvůj) – *tú* (ty)
se (se) – *sé* (vím)

Španělský přízvuk není zvláště významný a také nemá distinktivní fonologickou funkci. Přesto však je přízvuk nezbytnou součástí fonetických realizací promluvy. Poněvadž má vliv na artikulaci hlásek i na úpravu mluvních taktů, cítí se jeho porušení velmi nemile.

4. MORFOLOGIE

4.1. ČLENY VE FRANCOUZŠTINĚ

Ve francouzštině existuje člen, který, podobně jako ostatní určující výrazy (číslovky, zájmena), většinou doprovází podstatné jméno. Francouzština rozlišuje 3 jejich druhy: neurčitý (*article indéfini*), určitý (*article défini*) a dělivý (*article partitive*). Člen vyjadřuje číslo a v singuláru také rod substantiva.
Zmiňujeme se o někom nebo o něčem poprvé, použijeme členu neurčitého. Můžeme je přeložit jako jeden, nějaký. Mluvíme-li o osobě či věci známé, přesně určené, o níž již jednou, byť i jen v předešlé větě, byla řeč, použijeme členu určitého. Můžeme jej překládat zájmenem ten, ta, většinou se ale členy nepřekládají. Dělivý člen se většinou užívá ve spojení s látkovými nebo nepočitatelnými jmény.

Neurčitý člen

	singulár		plurál	
maskulinum	*UN*	*jour, livre, homme*	*DES*	*jours, livres, hommes*
femininum	*UNE*	*école, femme, heure*		*écoles, femmes, heures*

Určitý člen

	singulár				plurál	
maskulinum	*LE*	*jour*	*L´*	*enfant, homme*	*LES*	*jours, hommes, enfants*
femininum	*LA*	*femme*		*école, heure*		*écoles, femmes heures*

Předložky *à* a *de* splývají se členem určitým:

de + le = du *de + les = des*

à + le = au *à + les = aux*

Dělivý člen

	singulár				plurál	
maskulinum	*DU*	*pain*	*DE L´*	*air*	*DES*	*pains*
femininum	*DE LA*	*viande*		*eau, huile*		*viandes, eaux, huiles*

4.2. ČLENY VE ŠPANĚLŠTINĚ

Ve španělštině je člen určitý (*artículo definido* nebo *determinado*) a neurčitý (*artículo indefinido* nebo *indeterminado*). Použití členů je stejné jako ve francouzštině s rozdílem, že ve španělštině se množného čísla neurčitého členu téměř neužívá. *Unos, unas* znamená většinou několik.

Člen se neklade u jmen vlastních (osob, měst, zemí): *Rafael, Madrid, Praga, España*, a v oslovení v 5. pádě: *¡Señor García! , Sí, señor.*

Určitý člen

	singulár		plurál	
maskulinum	*EL*	*padre*	*LOS*	*padres*
femininum	*LA*	*madre*	*LAS*	*madres*

Neurčitý člen

	singulár	
maskulinum	*UN*	*amigo*
femininum	*UNA*	*amiga*

4. 3. SUBSTANTIVA VE FRANCOUZŠTINĚ

Rod

Gramatická kategorie rodu se dělí výhradně na maskulinum a femininum. Zda se jedná o rod mužský nebo ženský poznáme dle členu a podle zakončení substantiva:
femininum většinou končí na *–e*, není to však pravidlem.

Pád

Na rozdíl od češtiny, kde se substantiva skloňují připojováním různých pádových koncovek, podle kterých většinou poznáme, o který pád a číslo se jedná, ve francouzštině se podstatná jména neskloňují, takže se pádové vztahy ve větě musí vyjadřovat buď slovosledem, nebo spojením substantiva s příslušnou předložkou:

pád	předložka
1.	-
2.	*de*
3.	*à*
4.	-

Číslo - tvoření plurálu

Francouzština rozlišuje singulár a plurál. Základním znakem plurálu je přidání koncovky –s k singuláru, ovšem i tu existuje mnoho výjimek:

koncovka singuláru	singulár	plurál
	le garçon *la table*	*les garçon**s*** *les table**s***
-s -z -x	*le cour**s*** *le ne**z*** *le pri**x***	*les cours* *les nez* *les prix*
-au -eu -eau	*le noya**u*** *le f**eu*** *le manteau*	*les noyau**x*** *les feu**x*** *les manteau**x***
-ou	*le cl**ou***	*les clou**s***

-ou (výjimky)	*la caill**ou*** *le hib**ou*** *le bij**ou*** *le ch**ou*** *le gen**ou*** *le p**ou*** *le jouj**ou***	*les caillou**x*** *les hibou**x*** *les bijou**x*** *les chou**x*** *les genou**x*** *les pou**x*** *les joujou**x***
-al	*le chev**al***	*les chev**aux***
-al (výjimky)	*le b**al*** *le c**al*** *le carnav**al*** *le chac**al*** *le chor**al*** *le festiv**al*** *le récit**al*** *le rég**al***	*les bal**s*** *les cal**s*** *les carnaval**s*** *les chacal**s*** *les choral**s*** *les festival**s*** *les récital**s*** *les régal**s***
-ail	*le dét**ail***	*les détail**s***
-ail (vyjimky)	*le trav**ail*** *le b**ail*** *le cor**ail*** *l´ém**ail*** *le soupir**ail*** *le vant**ail*** *le vitr**ail***	*les trav**aux*** *les b**aux*** *les cor**aux*** *les ém**aux*** *les soupir**aux*** *les vant**aux*** *les vitr**aux***
změna pravopisu kmene slova	*monsieur* *madame* *mademoiselle* *l´œil*	*messieurs* *mesdames* *mesdemoiselles* *les yeux*
koncová kmenová souhláska v plurálu se nevyslovuje	*le bœuf [böf]* *l´œuf [öf]* *l´os [os]*	*les bœufs [b]* *les oœfs [z]* *les os [zọ]*

4. 4. SUBSTANTIVA VE ŠPANĚLŠTINĚ

Rod – tvoření feminina

Podstatná jména jsou ve španělštině rodu mužského nebo ženského, na rozdíl od češtiny nemají střední rod. Bytosti mužské bývají rodu mužského, bytosti ženské rodu ženského. Rod se poznává podle koncovky. Většina podstatných jmen zakončených na –o je rodu mužského, zakončených na –a rodu ženského:

libro m. – kniha
cuaderno m. – sešit
diccionario m. – slovník
mesa f. - stůl
página f. - stránka
cartera f. – aktovka

Některá podstatná jména mají týž tvar pro označení muže i ženy (*estudiante* je student i studentka, *camarada* je soudruh i soudružka); rozeznáme je podle členu (*el, la, un, una*), adjektiva (*español, española*) nebo smyslu věty:

Miguel es un estudiante español. – Michal je španělský student.
María es una estudiante española. – Marie je španělská studentka.

Pád

Stejně jako francouzština španělština nemá pádové koncovky, tudíž se daný pád vyjadřuje předložkou:

pád	předložka
1.	-
2.	*de*
3.	*a*
4.	*a* (rod živ.) - (rod neživ.)

Čtvrtý pád se rozlišuje podle toho, zda následuje substantivum rodu životného (předložka *a*) nebo neživotného (žádná předložka).

Číslo - tvoření plurálu

Množné číslo substantiv, adjektiv i pronomin se tvoří stejně:

Slova končící vokálem přijímají *–s*:

teatro – teatros *hermoso - hermosos*

estatua – estatuas *mi - mis*

Slova končící konsonantem přijímají *–es* a koncové *–z* se mění v *-c*:

ciudad – ciudades *ley - leyes*

¿quién? - ¿quiénes? *lápiz – lápices*

Slova zakončená na *–s*, jejichž poslední slabika je přízvučná, tvoří množné číslo pravidelně, tj. přijímají *–es*:

trolebús – trolebuses *autobús - autobuses*

Mají-li poslední slabiku nepřízvučnou, zůstávají beze změny:

el análisis – los análisis *la cisis – las cisis*

4. 5. ADJEKTIVA VE FRANCOUZŠTINĚ

Mezi gramatické kategorie adjektiv patří mimo jiné rod a číslo, které se vždy shodují se substantivy, která rozvíjí.

Rod - tvoření feminina

Některá adjektiva mají v maskulinu i femininu v pravopise i výslovnosti stejný tvar, jsou to adjektiva zakončená již v maskulinu němým –e, např.:

*un problème **difficile** – une question **difficile***

*un **jeune** homme – une **jeune** femme*

U většiny adjektiv se však maskulinum i femininum liší. Základní pravidlo tvoření feminina:

tvar mužského rodu + e: *joli – jolie* Ale: *jaune - jaune*

fermé – fermée *rouge - rouge*

petit – petite *ironique - ironique*

Ostatní případy:

koncovka masc.	**koncovka fem.**	**masc.**	**fem.**
-er	*-ère*	*fier*	*fière*
-el	*-elle*	*naturel*	*naturelle*
-en	*-enne*	*ancien*	*ancienne*
-on	*-onne*	*bon*	*bonne*
-ot	*-otte*	*sot*	*sotte*
-s	*-sse*	*bas*	*basse*
-eil	*-eille*	*pareil*	*pareille*
-c	*-que*	*public*	*publique*
-f	*-ve*	*neuf*	*neuve*
-x	*-se*	*heureux*	*heureuse*
	-ce	*doux*	*douce*
-et	*-ette*	*muet*	*muette*
	-ète	*complet*	*complète*
-teur	*-trice*	*conducteur*	*conductrice*
	-euse	*trompeur*	*trompeuse*
	-eure	*intérieur*	*intérieure*

Odchylky: *grec – grecque*

faux – fausse

roux – rousse

vengeur – vengersse

enchanteur – enchanteresse

Zvláštnosti: *blanc – blanche*

frais – fraîche

long – longue

sec – sèche

favori – favorite

bénin – bénigne

malin – maligne

gentil - gentille

Adjektiva ***beau, nouveau, vieux, fou, mou.***

Tato adjektiva mají pro maskulinum singuláru dva tvary, z nichž druhý (zakončený konsonantem) se užívá před adjektivem začínajícím vokálem nebo němým h; pro femininum má jen jeden tvar.

masculinum		**femininum**
před kons.	**před vokálem**	**vždy**
beau	*bel*	*belle*
nouveau	*nouvel*	*nouvelle*
vieux	*vieil*	*vieille*
fou	*fol*	*folle*
mou	*mol*	*molle*

Číslo - tvoření plurálu

Tvoří se obdobně jako u substantiv, nejčastěji připojením koncovky –s, která se nevyslovuje.

Masculina:

sing.	**pl.**	**sing.**	**pl.**
-	*-s*	*grande*	*grandes*
-s	-	*gros*	*gros*
-x	-	*vieux*	*vieux*
-eau	*-x*	*nouveau*	*nouveaux*
-al	*-aux*	*national*	*nationaux*
		amical	*amicaux*
		général	*généraux*
		spécial	*spéciaux*

Feminina končící v singuláru na –e přijímají v plurálu běžnou koncovku *–s*.

Stupňování adjektiv

1. stupeň (pozitiv) je výchozím tvarem pro tvoření druhého a třetího stupně.
2. stupeň (komparativ), ve francouzštině vyjadřuje ve srovnání s jiným adjektivem míru:

   a) stejnou – komparativ stejnosti: srovnává pomocí dvojice ***aussi ... que***, v záporu obvykle ***pas si ... que:***

   Je suis aussi grand que lui. Jsem tak velký jako on.

Je ne suis pas si grand que lui. Nejsem tak velký jako on.

b) vyšší – komparativ stupňovací – tvoří se opisem pomocí příslovce ***plus***[13], které se klade před příslušné adjektivum

c) nižší – komparativ sestupňovací – tvoří se opisem pomocí příslovce ***moins***[14], které se klade před příslušné adjektivum

3. stupeň (superlativ) se tvoří pomocí určitého členu (***le, la, les***) který se klade před komparativ příslušného adjektiva.

1. stupeň	***beau*** krásný	***beau*** krásný
2. stupeň	***plus beau*** krásnější	***moins beau*** méně krásný
3. stupeň	***le plus beau*** nejkrásnější	***le moins beau*** nejméně krásný

Stupňování nepravidelných adjektiv

1. stupeň	*bon*	*mauvais*	*petit*
2. stupeň	*meilleur*	*plus mauvais / pire*[15]	*plus petit / moindre*[16]
3. stupeň	*le meilleur*	*le plus mauvais / le pire*	*le plus petit / le moindre*

Pozice adjektiva ve větě

Ve francouzštině stojí adjektiva častěji za substantivy. Je tomu tak zvláště tehdy, vyjadřuje-li objektivně vlastnost dané skutečnosti. Za substantiva se kladou zpravidla delší, víceslabičná adjektiva.

Před substantivem stojí zpravidla adjektivum označující vlastnost, kterou přisuzujeme dané skutečnosti spíše subjektivně. Jsou to adjektiva:

a) velmi často užívaná, zároveň krátká (jednoslabičná nebo dvojslabičná) jako např.: *bon, long, joli, jeune, vieux, court, petit, gros, nouveau, ...*

b) citově zabarvená: *une immense erreur*

[13] komparativ od *beaucoup*
[14] komparativ od *peu*
[15] spíše zastaralé, užívá se v přenesených významech, v ustálených slovních spojeních a v příslovcích
[16] spíše zastaralé, užívá se v přenesených významech, v ustálených slovních spojeních a v příslovcích

c) označující vlastnost a daného adjektiva předpokládanou: *chers téléspectateurs*

d) užitá v přeneseném významu či obrazně*: la sale guerre*

Postavení adjektiva není lhostejné, protože toto postavení má vliv nejen na gramatickou a stylistickou správnost výpovědi, ale často i na význam přídavného jména, a tím i na smysl celé věty. Obecně platí, že adjektivum má

a) před substantivem
význam přenesený:

b) za substantivem
význam původní:

une pauvre femme	***une femme pauvre***
ubohá žena (chudák)	chudá (nemajetná) žena
l´ancien directeur	***un château ancien***
bývalý ředitel	starobylý zámek
la dernière année	***l´année dernière***
poslední rok	minulý (loňský) rok
chers amis	***un tableau cher***
drazí (milí) přátelé	drahý obraz (cenově)
sa propre mère	***une chemise propre***
jeho/její vlastní matka	čistá košile

4. 6. ADJEKTIVA VE ŠPANĚLŠTINĚ

Adjektiva se shodují v rodě i v čísle se substantivem, k němuž patří.

Rod - tvoření feminina

Adjektiva mají buď jen jeden tvar pro oba rody (*verde*, *grande*, *mi*), nebo jeden tvar pro maskulinum (zakončený většinou na *–o*) a druhý pro femininum (zakončený většinou na *-a*): *alto – alta*, *bueno - buena*

Pokud mají adjektiva v maskulinu koncové *–e* nebo *–a*, pak se ve femininu většinou nemění, např.:

muchacho inteligente (inteligentní chlapec) – *muchacha inteligente* (inteligentní dívka)

diccionario grande (velký slovník) - *mesa grande* (velký stůl)

Číslo - tvoření plurálu

Pokud je adjektivum zakončeno vokálem, přijímá v plurálu koncovku *–s*, které se narozdíl od francouzštiny vyslovuje:

rubio – rubios

lenta – lentas

verde – verdes

Pokud je zakončeno konsonantem, přibírá koncovku *–es*:

gris – grises

mayor – mayores

fácil - fáciles

Stupňování adjektiv

1. stupeň	***frío*** studený	***frío*** studený
2. stupeň	***más frío*** studenější	***menos frío*** méně studený
3. stupeň	***el más frío*** nejstudenější	***el menos frío*** nejméně studený

Stupňování nepravidelných adjektiv

1. stupeň	*bueno*	*malo*	*grande*	*pequeño*
2. stupeň	*mejor*	*peor*	*mayor*	*menor*
3. stupeň	*óptimo*	*pésimo*	*máximo*	*mínimo*

Pozice adjektiv ve větě

Adjektiva stojí většinou za substantivem: *un libro español* – španělská kniha.

Krácení adjektiv

Adjektiva se mohou krátit. *Uno, bueno, malo* mají pouze před substantivem nebo adjektivem maskulina zkrácený tvar *un, buen, mal*. Ve femininu a plurálu krácení nenastává. *Grande* se krátí před slovy v maskulinu i femininu na *gran*. V plurále je vždy *grandes*.

4. 7. PRONOMINA

Francouzština

Osobní zájmena

1) přízvučná jsou používána zejména po předložkách, při zdůraznění a u kladného rozkazovacího způsobu:

moi	já	*nous*	my
toi	ty	*vous*	vy
lui	on	*eux*	oni
elle	ona	*elles*	ony

2) nepřízvučná existují jen ve spojení se slovesem a to jako: podmět (1.pád), předmět nepřímý (3.pád), předmět přímý (4.pád):

1. pád	*je*	*tu*	*il*	*elle*	*nous*	*vous*	*ils*	*elles*
3. pád	*me*	*te*	*lui*	*lui*	*nous*	*vous*	*leur*	*leur*
4. pád	*me*	*te*	*le*	*la*	*nous*	*vous*	*les*	*les*

Následuje-li slovo začínající samohláskou, vypouští se u tvarů je, *me, te, le, la* koncová samohláska a místo ní se píše apostrof:

Tu m´aides? – Pomůžeš mi?

Je t´aime. – Miluji tě.

Přivlastňovací zájmena

mon	můj	*ton*	tvůj	*son*	jeho, její
ma	moje	*ta*	tvoje	*sa*	jeho, její
mes	moji, moje	*tes*	tvoji, tvoje	*ses*	jeho, její

notre	náš, naše	*votre*	váš, vaše	*leur*	jejich
votre	naši, naše	*vos*	vaši, vaše	*leurs*	jejich

Před slovem začínajícím samohláskou nebo němým H se v ženském rodě místo *ma, ta, sa* používá tvarů mužského rodu *mon, ton, son*:

ma nouvelle adresse Ale: *mon adresse*
ta vieille école *ton école*
sa belle historie *son histoire*

Přivlastňovací zájmeno nelze kombinovat s jiným zájmenem:
tato moje přítelkyně – *cette amie (mon amie)*

Kromě uvedených existují ve francouzštině ještě zájmena přivlastňovací samostatná, např.:
À ta santé! À la tienne!
À votre santé! À la votre!

Zájmena ukazovací

ce	*modéle*	*ces*	*modéles*
cet	*enfant, homme*		*enfants, hommes*
cette	*rue, idée, histoire*	*ces*	*rues, idées, histoires*

Zájmena ukazovací samostatná

Tvary jednoduché

	masc.	fem.	neutr.
sing.	*celui*	*celle*	*ce (c´)*
pl.	*ceux*	*celles*	

Tvary složené

sing.	*celui-ci*	*celle-ci*	*ceci*
pl.	*ceux-ci*	*celles-ci*	

sing.	*celui-là*	*celle-là*	*cela, ça*
pl.	*ceux-là*	*celles-là*	

Nepřízvučná zájmena a zájmenná příslovce *Y* a *EN*, která stojí těsně před slovesem (ve složených časech před pomocným slovesem), mají své přesné pořadí:

je *tu* *il* *elle* *on* *nous* *vous* *ils* *elles*	*NE*	*me* *te* *se* *nous* *vous*	*le* *la* *les*	*lui* *leur*	*y*	*en*	sloveso	*PAS*

4. 8. PRONOMINA VE ŠPANĚLŠTINĚ

Zájmena osobní

Osoba	singulár		plurál	
1.	*yo*	já	*nosotros, nosotras*	my
2.	*tú*	ty	*vosotros, vosotras*	vy
3.	*él, ella*	on, ona	*ellos, ellas*	oni, ony

Nosotros, vosotros jsou tvary pro rod mužský: *nosotros, Rafael y Miguel.*

Nosotras, vosotras jsou tvary pro rod ženský: *vosotras, Ana y Pepita.*

Osobní zájmena nesamostatná

1. pád	*yo*	*tú*	*él*	*ella*	*nosotros, -as*	*vosotros, -as*	*ellos*	*ellas*
3. pád	*me*	*te*	*le*	*le*	*nos*	*os*	*les*	*les*
4. pád	*me*	*te*	*le (lo)*	*la*	*nos*	*os*	*les (los)*[17]	*las*

Zájmena přivlastňovací

mi	můj, má, mé	*nuestro, -a*	náš, naše
tu	tvůj, tvá, tvé	*vuestro, -a*	váš, vaše
su	jeho, její; váš, vaše	*su*	jejich; váš, vaše

Množné číslo zájmen přivlastňovacích je *mis, tus, sus, nuestros, -as, vuestros, -as, sus.*
Tyto tvary se kladou vždy před podstatné jméno (nebo před ním stojící přídavné jméno) a není před nimi nikdy člen určitý ani neurčitý: *mi padre, tu hermana, nuestra familia.*
Ježto zájmeno *su* vyjadřuje vlastnictví osob *él, ella, ellos, ellas, usted i ustedes* (znamená zároveň jeho, její, jejich, váš), nahrazuje se často vazbami osobního zájmena s předložkou de. Místo *su amigo* řekneme *un amigo de él.*

Zájmena ukazovací

ESTE	tento	*ESTAS*	tato	*ESTOS*	tito	*ESTAS*	tyto
ESE	ten	*ESA*	ta	*ESOS*	ti	*ESAS*	ty
AQUEL	onen	*AQUELLA*	ona	*AQUELLOS*	oni	*AQUELLAS*	ony

Zájmeno ukazovací *este* ukazuje na předměty blízké mluvícímu, *ese* na předměty blízké osobě, s níž mluví, *aquel* na předměty vzdálené oběma mluvícím.
Tvarů *este, ese, aquel* se používá pouze před podstatnými jmény, tedy v postavení přídavných jmen. Stojí-li samostatně, bez podstatného jména, píše se na nich znaménko přízvuku: *éste, ése, aquél.* Zájmena ukazovací mají také střední rod vyjádřený tvary *esto, eso, aquello* (vždy bez přízvuku).
Este znamená rovněž dnešní, letošní, nynější: *esta mañana* – dnes ráno, *esta tarde* – dnes odpoledne, *este ano* – letos. *Ésta, ésa, aquélla* znamená dále totéž co *esta (esa, aquella)*

[17] *le/les* se užívá pro osoby, *lo/los* pro zvířata, věci

cuidad, plaza v dopisech, hlavně obchodních. *Ésta* označuje místo, v němž je pisatel, *ésa* místo, v němž je adresát a *aquélla* místo vzdálené oběma: *Estoy en ésta desce hace diez días.* - Jsem zde (v tomto městě) deset dní. *Ese* má dále význam despektní, hanlivý.
Ésta znamená také tento dopis: *En esta l eremito una fotografia.* V tomto dopise Vám posílám fotografii.

Vykání ve španělštině. ***Usted, ustedes.***
Španělština narozdíl od francouzštiny rozlišuje vykání jedné osobě - ***usted***[18], tykání více osobám ***vosotros*** a vykání více osobám ***ustedes***. Užíváme je následovně:
S oslovením *usted* užijeme sloveso ve 3. os. singuláru.
S oslovením *ustedes* užijeme sloveso ve 3. os. plurálu.

V imperativu, tedy rozkazovacím způsobu, mají tato pronomina různé tvary, mnohdy nepravidelné a jejich osvětlení by mohlo být velice obsáhlé, proto se jimi na tomto místě nebudeme zabývat.

4. 10. NUMERÁLIA

Na této kategorii je nejzajímavější francouzský systém číslovek. Je poměrně komplikovaný: nevychází z desítkové, nýbrž z dvacítkové soustavy.
Např.: číslovka „sedmnáct" se řekne doslova „deset a sedm" – *dix-sept*, podobně č. 18, 19

„sedmdesát"	„šedesát deset" – *soixante-dix*
„osmdesát"	„čtyři dvacítky" – *quatre-vingts*
„devadesát"	„čtyři dvacítky a deset" – *quatre-vingt-dix*

Španělština tuto zvláštnost nemá.

V některých frankofonních zemích se dvacítkové soustavy neužívá, např. v Belgii, Švýcarsku (viz. strana 10).

Základní číslovky jsou si podobné:

[18] vzniklo z původního *Vuestra Merced* – Vaše milost

č.	fr.	šp.	č.	fr.	šp.	č.	fr.	šp.	č.	fr.	šp.
1	*un, -e*	*uno, -a*	6	*six*	*seis*	11	*onze*	*once*	16	*seize*	*dieciséis*
2	*deux*	*dos*	7	*sept*	*siete*	12	*douze*	*doce*	17	*dix-sept*	*diecisiete*
3	*trois*	*tres*	8	*huit*	*ocho*	13	*treize*	*trece*	18	*dix-huit*	*dieciocho*
4	*quatre*	*cuatro*	9	*neuf*	*nueve*	14	*quatorze*	*catorce*	19	*dix-neuf*	*diecinueve*
5	*cinq*	*cinco*	10	*dix*	*diez*	15	*quinze*	*quince*	20	*vingt*	*veinte*

č.	fr.	šp.
0	*zero*	*cero*
100	*cent*	*ciento*
200	*deux cents*	*dos cientos*
1 000	*mille*	*mil*
1 000 000	*million*	*milión*

Řadové číslovky **ve francouzštině** na rozdíl od češtiny nemají za sebou tečku, ale malé, nahoře psané ^{e} pro oba rody, jen „první“ se píše 1er (mužský rod) a 1ere (ženský rod), „druhý“ se píše s indexem nd/nde (*second/e*) . Někdy se píší římskou číslicí. Pořadí panovníků a papežů vyjadřují Francouzi číslovkou základní.

Např.: první den – *le premier jour (la première)*

druhá třída – *la seconde classe*

jedenácté století – *onzième siècle*

21. století – le XXI *(vingt et unième) siècle*

Ludvík XIV. – *Louis XIV (quatorze)*

Jan XXIII. – *Jean XXIII (vingt-trois)*

Číslovky řadové **ve španělštině**

Používá se jich většinou – a v hovorové řeči vůbec – pouze do dvanácti:

1. *primero*
2. *segundo*
3. *tercero*
4. *cuarto*
5. *quinto*
6. *sexto*
7. *séptimo*
8. *octavo*
9. *noveno*
10. *décimo*
11. *undécimo*
12. *duodécimo*

Ostatní číslovky řadové se nahrazují základními, ovšem za podstat. jménem:
lección trece – třinácté cvičení, ale: *trece lecciones* – třinácт cvičení

4. 9. VERBA

Francouzština

Ve francouzštině je systém slovesných časů daleko bohatší než v jiných jazycích. Rozlišuje šest minulých časů: minulý čas jednoduchý (*passé simple*), minulý čas složený (*passé composé*), imperfektum (*imparfait*), předminulý čas (*plus-que-parfait*), *passé antérieur*[19] a *passé récent*[20]; jeden čas přítomný (*présent*) a tři budoucí: budoucí čas jednoduchý (*futur simple*), budoucí čas složený (*futur antérieur*) a blízkou budoucnost (*futur proche*).

Užití jednotlivých časů:

Passé simple označuje minulý děj, který již úplně skončil, a na dobu přítomnou nemá žádné důsledky; tento čas však v hovorové řeči už úplně zanikl, přestal se používat i v řeči spisovné. Tvoří se přidáním sufixu ke kmeni participia času minulého; slovesa končící na *-er* dostávají sufixy (v pořadí dle osob v sing., poté v pl.): ***-ai*** / ***-as*** / ***-a*** / ***-âmes*** / ***-âtes*** / ***-èrent***, participia sloves na *-re* a *-ir* mají koncovky: ***-is*** / ***-is*** / ***-it*** / ***-îmes*** / ***-îtes*** / ***-irent***. Existují přitom četné nepravidelné tvary, a to nejen mezi nepravidelnými slovesy.

Passé composé vyjadřuje minulý děj, jehož důsledky ještě trvají, anebo končící v časovém období, které ještě neuplynulo. Tvoří se tedy s pomocným slovesem *avoir* nebo *être* (pouze jedná-li se o výraz, označující pohyb, nebo o zvratné sloveso), po kterém následuje příčestí minulé (***participe passé***); to se u pravidelných sloves tvoří výměnou koncovky *-er* za *-é*, sufixu *-re* za *-u*, respektive *-ir* za *-i* (*coucher – j'ai couché*). Je-li tvar slovesa v *passé composé* tvořen za pomoci *être*, musí se jeho participium v čísle a rodě shodovat s podmětem (*elles sont allées*).

Francouzské ***imparfait*** označuje trvání, opakování a blíže neurčené (zpravidla okrajové) děje a okolnosti v minulosti, používá se tedy především v popisu, ale i pro popis děje ve větě vedlejší, odehrává-li se současně s dějem věty hlavní. Formy ***imparfait*** se tvoří přidáním koncovky ke kmeni formy slovesa v jeho 1. osobě času přítomného. Ony sufixy jsou:

[19] Do češtiny se nepřekládá
[20] Do češtiny se nepřekládá

***-ais* / *-ais* / *-ait* / *–ions* / *-iez* / *-aient*.**

Plus-que-parfait označuje děj, který se stal před jiným dějem minulým, děj zcela skončený v určitém okamžiku, nebo děj v minulosti neuskutečněný, tedy i lítost nebo nesplněná přání. Tvoří se jako passé composé, jen pomocné sloveso se místo v přítomném čase užije v imparfait.

Passé antérieur vyjadřuje především náhlé a úplné skončení děje, přičemž se stejně jako passé simple v hovorové řeči neužívá. Sestává z příčestí minulého, před které se postaví pomocné sloveso v passé simple.

Futur simple označuje budoucí děj, ale používá se také k vyjádření pravděpodobnosti, často v radách, někdy i v zákazech jako náhrada imperativu, a většinou i ve zdvořilých otázkách. U všech pravidelných sloves a u mnoha nepravidelných se tvoří budoucí čas přidáním koncovek slovesa *avoir* v přítomném čase (*-ai*, *-as*, *-a*, *-ons*, *-ez*, *-ont*) k infinitivu slovesa. Také v tomto čase mají některá nepravidelná slovesa tvary odlišné od normy, tvoří se od jiného základu než od infinitivu.

Futur antérieur označuje děj, který se stane před jiným dějem budoucím, nebo děj zcela ukončený v určitém okamžiku budoucnosti. Tvoří se za pomocí participia a pomocného slovesa skloňovaného ve *futur simple*.

Francouzština má dále konjunktiv přítomný (*subjonctif présent*), konjunktiv minulý (*subjonctif passé*), podmiňovací způsob přítomný (*conditionnel présent*), podmiňovací způsob minulý (*conditionnel passé*), příčestí přítomné *(participe présent)*, minulé *(participe passé)* a přechodník *(gérondif)*.

Kategorie osoby

os.	**sing.**	**pl.**
1.	*je*	*nous*
2.	*tu*	*vous*
3.	*il, elle*	*ils, elles*

Třída

Verba rozlišujeme z morfologického hlediska na pravidelná a nepravidelná.

Pravidelná jsou verba 1. třídy, která jsou v infinitivu zakončena na *–er* (vzor *parler*) a většina verb 2. třídy, která jsou zakončena v infinitivu na *–ir* (vzor finir).

Nepravidelná jsou verba 3. třídy zakončená na *–re* (vzor *entendre*); ze sloves 1. třídy jsou nepravidelná pouze *aller* a *envoyer*, z verb 2. třídy např. *venir, partir.*

1. třída: *PARLER* – mluvit

1. parle	*1. parlons*
2. parles	*2. parlez*
3. parle	*3. parlent*

2. třída: *FINIR* – končit

1. finis	*1. finissons*
2. finis	*2. finissez*
3. finit	*3. finissent*

3. třída: *ENTENDRE* – čekat

1. entends	*1. entendons*
2. entends	*2. entendez*
3. entend	*3. entendent*

Rod

Rozeznáváme rod
- činný (*il cherche*) – on hledá
- trpný (*il est cherché*) – je hledán

Všechny tvary trpného rodu jsou složené a tvoří se pomocným slovesem ***être***. K tvarům pomocného slovesa se v jednotlivých časech a způsobech připojuje minulé příčestí slovesa významového.

Substantivum nebo pronominum označující původce děje má u sebe nejčastěji předložku ***par***, zvláště jde-li o vyjádření průběhu děje nebo činnosti, např.:

Pierre ne veut être dérangé par personne. – Petr nechce být nikým rušen.

Vid

Ve francouzštině nejsou verba z hlediska vidu zdaleka tak rozlišována jako v češtině. Rozlišuje vid hlavně v minulosti, a to formami časovými: děj neuzavřený (nedokonavý) je vyjádřen imperfektem, děj uzavřený (dokonavý) perfektem (složeným či jednoduchým). V podstatě tedy českému nedokonavému slovesu odpovídá francouzské imperfektum, českému dokonavému slovesu francouzské perfektum složené nebo jednoduché[21]:

il se baignait – koupal se x *il s´est baigné / il se baigna* – vykoupal se

Pomocná slovesa

Není-li podmět vyjádřen podstatným jménem, musí mít francouzské sloveso u sebe vždy osobní zájmeno s výjimkou rozkazovacího způsobu. U většiny sloves ve složených časech se užívá pomocné sloveso *AVOIR* (mít), méně *ÊTRE* (být), které je však použito u sloves zvratných a u sloves popisujících pohybovou aktivitu.

AVOIR

č.	os.	***présent***	***passé comp.***	***imp.***	***futur simple***	***cond. prés.***	***subjonctif***
sg.	1.	*j´ai*	*j´ai eu*	*j´avais*	*j´aurai*	*j´aurais*	*j´aie*
	2.	*tu as*	*tu as eu*	*tu avais*	*tu aura*	*tu aurais*	*tu aies*
	3.	*il a*	*il a eu*	*il avait*	*il aura*	*il aurait*	*il ait*
pl.	1.	*nous avons*	*nous avons eu*	*nous avions*	*nous aurons*	*nous aurions*	*nous ayons*
	2.	*vous avez*	*vous avez eu*	*vous aviez*	*vous aurez*	*vous auriez*	*vous ayez*
	3.	*ils ont*	*ils ont eu*	*ils avaient*	*ils auront*	*ils auraient*	*ils aient*

[21] Hendrich, J., Radina, O., Tláskal, J.: *Francouzská mluvnice*. Plzeň: Fraus, 2001, str. 392.

ÊTRE

č.	os.	***présent***	***passé comp.***	***imp.***	***futur simple***	***cond. prés.***	***subjonctif***
sg.	1.	*je suis*	*j´ai été*	*j´étais*	*je serai*	*je serias*	*je sois*
	2.	*tu es*	*tu as été*	*tu étais*	*tu seras*	*tu serais*	*tu sois*
	3.	*il est*	*il a été*	*il était*	*il sera*	*il serait*	*il soit*
pl.	1.	*nous sommes*	*nous avons été*	*nous étions*	*nous serons*	*nous serions*	*nous soyons*
	2.	*vous êtes*	*vous avez été*	*vous étiez*	*vous serez*	*vous seriez*	*tu soyez*
	3.	*ils sont*	*ils ont été*	*ils étaient*	*ils seront*	*ils seraient*	*ils soient*

Další zajímavostí v kapitole francouzských verb je nerozlišování sloves „jít“ a „jet“, taktéž „přijít“ a „přijet“. V tomhle bodě se absolutně shoduje se španělštinou (viz. dále). Dokonce verbum přijít / přijet se do obou jazyků překládá stejně – *venir*.

Pro názornost uvádím tabulku vyčasovaného verba *venir* ve francouzštině i španělštině zároveň:

VENIR (přítomný čas)

	sing.		pl.	
	fr.	šp.	fr.	šp.
1.	*viens*	*vengo*	*venons*	*venimos*
2.	*viens*	*vienes*	*venez*	*venís*
3.	*vient*	*viene*	*viennent*	*vienen*

4. 10. VERBA VE ŠPANĚLŠTINĚ

Ve španělštině je systém slovesných časů také poměrně bohatý a dosti podobný systému francouzskému. Ve španělštině se vyskytuje imperfektum, čas budoucí jednoduchý, minulý složený, minulý jednoduchý, plusquamperfektum, subjuntivo, gerundium.

Užití jednotlivých časů:

Imperfecto podobně jako francouzské *imparfait* popisuje okolnosti, průvodní jevy nebo rámcové informace k hlavnímu ději, odehrávajícímu se v minulosti, ale také se používá k formulování zdvořilých otázek, tak jako *futur simple* v jazyce francouzském. Tvoří se připojením koncovek ke kmeni verba. Pravidelná slovesa zakončená na –ar přijímají koncovky: ***-aba / -abas / -aba / -ábamos / -abais / -aban,*** slovesa zakončená na –er přijímají koncovky: ***-ía / -ías / -ía / -íamos / -íais / ían*** a slovesa zakončená na –ir přijímají koncovky: ***-ía / -ías / -ía / -íamos / -íais / -ían.*** Dosud známá nepravidelná slovesa (kromě *hay, ir, ser* a *ver*) tvoří tento tvar pravidelně podle zakončení v infinitivu.

Indefinido, či ***préterito perfecto simple***, tedy minulý čas jednoduchý, vyjadřuje děje, které se v minulosti již uzavřely, a tvoří se připojením koncovek ***–é / -aste / -ó / -amos / -asteis / -aron*** ke kmeni pravidelných sloves končících na -ar, respektive ***–í / -iste / -ió / -imos / -isteis / -ieron*** u pravidelných sloves na -ir a -re. Z důvodu zachování správné výslovnosti se kmen končící na -z, -c nebo -g mění například na *empec-é* u slovesa *empezar*, či *busqu-é* u *buscar*. U jednotlivých sloves jako *estar, tener, poder* nebo *saber* se *préterito perfecto simple* tvoří s nepravidelného kmene (např. *estuv-* u *estar*) a s koncovkami ***–e / -iste / -o / -imos / -isteis / -ieron*** (nebo ***-eron***).

Čas budoucí, ***futuro***, se tvoří stejně jako francouzský *futur simple* přidáním koncovky ***–é / -ás / -á / -emos / -éis / -án*** k celému infinitivu; jen několik málo sloves tvoří ve futuru nepravidelné formy.

I ve slovesném způsobu spojovacím existuje budoucí forma, ***futur de subjuntivo***, která se tvoří z téhož kmene jako *subjuntivo*, jen má koncovky na -re; v dnešní španělštině se téměř neužívá, kromě literatury se objevuje jen v jazyce právnickém.

Také ve španělštině mají některé časy složené tvary, a sice s pomocným slovesem *haber*:

Perfektum ***préterito perfecto compuesto*** vyjadřuje děje, které se sice staly v minulosti, mají však své důsledky v přítomnosti či jsou v nějakém vztahu k ní. Skládá se tedy z pomocného haber skloňovaného v přítomném čase a participia, které se tvoří přidáním koncovky -ado k pravidelným slovesům končícím na -ar respektive -ido k pravidelným slovesům na -er a -ir; na rozdíl od francouzštiny se tvoří perfektum všech sloves s *haber*.

Předminulý čas ***préterito plusquamperfecto*** se užívá k vyjádření dějů, které se staly před jiným dějem minulým, a tvoří se s pomocným slovesem haber skloňovaném v imperfektu, po kterém následuje příčestí významového slovesa.

Préterito perfecto anterior, předminulý čas skonalý, se v běžné španělštině už nepoužívá; vyjadřuje děje, které se staly bezprostředně před jiným dějem minulým, vyjádřeným indefinidem. Tvoří se z pomocného *haber* skloňovaného v indefinidu a participia významového slovesa.

Předbudoucí ***futuro antefuturo*** se užívá k označení děje, který se odehrál před jiným dějem v budoucnosti, nebo pro vyjádření pravděpodobnosti děje v minulosti již proběhlého; tvoří se z budoucího času pomocného *haber* v odpovídající osobě a příčestí významového slovesa.

Kategorie osoby

os.	**sing.**	**pl.**
1.	yo	nosotros
2.	tú	vosotros
3.	él, ella	ellos, ellas

Užití zájmen před slovesy

V této kapitole narážíme na rozdíly mezi francouzštinou a španělštinou. Zatímco ve francouzštině je užití pronomina před verbem obvyklé, u španělštiny jsou tato pronomina redundantní. V běžné mluvě se tedy vypouští, zvláště v hovorové španělštině. O kterou osobu jde poznáme tedy přímo z tvaru příslušného verba. Důvodem je typologická rozdílnost těchto dvou jazyků.[22]

tengo hambre – mám hlad (nikoli *yo tengo hambre* – já mám hlad)
es pequeña – je malá (nikoli *ella es pequeña* – ona je malá)

[22] viz. strana 39

Třída

Ve španělštině se verba dělí do tří tříd podle koncovek: slovesa končící v neurčitém způsobu (infinitivu) na ***–ar*** (1. třída), na ***–er*** (2. třída) a na ***–ir*** (3. třída).

Slovesné tvary se tvoří změnou koncovek. Sloveso *trabajar* má kmen *trabaj-* a koncovku infinitivu *–ar*. Stejně *habl-ar, pregunt-ar, enseñ-ar, compr-ar, telefone-ar, estudi-ar*, atd.

1. třída: *TRABAJAR* – pracovat

1. trabajo	*1. trabajamos*
2. trabajas	*2. trabajáis*
3. trabaja	*3. trabajan*

2. třída: *COMPRENDER* – rozumět

1. comprendo	*1. comprendemos*
2. comprendes	*2. comprendéis*
3. comprende	*3. comprenden*

3. třída: *ESCRIBIR* – psát

1. escribo	*1. escribimos*
2. escribes	*2. escribís*
3. escribe	*3. escriben*

Ve všech třech třídách je přízvuk v 1., 2., a 3. osobě singuláru; v 3. osobě plurálu na kmeni a v 1. a 2. osobě plurálu na koncovce. Tyto slovesa slouží jako vzory časování ostatních sloves v patřičných skupinách.

Rod

Rozeznáváme rod
- činný (*nosotros cumplimos el plan*) – plníme plán
- trpný – tvoří se pomocným slovesem *ser* nebo *estar* v přítomném čase ve spojení s příčestím významového slovesa, význam se liší:
  sloveso ***ser*** (*el plan es cumplido)* – plán je plněn
  sloveso ***estar*** (*el plan está cumplido)* – plán je splněný

Původce děje bývá většinou uveden předložkou ***por***, např.:

Fue detenido por la policía. – Byl zadržen policií.

Vid

Kategorie vidu ve španělštině není tak podstatná jako v češtině. Dokonavost se tvoří připojením předponami před sloveso v nedokonavém tvaru, např.:

adelgazar – hubnout x *desadelgazar* - zhubnout

Pomocná slovesa

Dalším významným rozdílem mezi španělštinou a francouzštinou je vyjádření slovesa **být**. Ve španělštině můžeme verbum **být** vyjádřit více slovesy (každé z nich má však svá pravidla užití - viz. níže). Nejčastější jsou to pomocná verba ***SER***, ***ESTAR***, a ***HABER***[23].

- *SER* – používá se při vyjadřování podstatných, trvalých vlastností a vztahů, jako je povolání, vzhled, rodinný stav, národnost, původ, vlastnosti, politická a náboženská příslušnost, barva, materiál apod.

1. soy	*1. somos*
2. eres	*2. sois*
3. es	*3. son*

- *ESTAR* – používá se při vyjádření něčeho dočasného, přechodného stavu, umístění apod.

1. estoy	*1. estamos*
2. estás	*2. estáis*
3. está	*3. están*

- *HABER* – znamená spíše „vyskytuje se“, „existuje“, tím se odlišuje od *ser* a *estar*. Používáme ho před substantivy bez členu, s členem neurčitým nebo numeráliem. Nikdy nestojí společně s členem určitým. Má jen jeden tvar užití: ***hay*** (stejný pro sing. i pl.)

Od verba *haber* vznikla vazba ***hay que*** – je třeba, musí se.

Rozdíl užití těchto verb je patrný zde:

*Aquí **hay** una tienda.*	Tady **je** obchod.
*Aquí **está** la tienda Spar.*	Tady **je** obchod Spar.
*Esta tienda **es** grande.*	Tento obchod **je** velký.
*Esta tienda **está** abierta.*	Tento obchod **je** otevřený.

[23] sloveso *estar* původně znamenalo stát, sloveso *haber* znamenalo mít

	pres.	prét. perf. s.	prét imp.	fut. simple	cond. simple	subj. pres.
SER	*soy*	*fui*	*era*	*seré*	*sería*	*sea*
	eres	*fuiste*	*eras*	*serás*	*serías*	*seas*
	es	*fue*	*era*	*será*	*sería*	*sea*
	somos	*fuimos*	*éramos*	*seremos*	*seríamos*	*seamos*
	sois	*fuisteis*	*erais*	*seréis*	*seríais*	*seáis*
	son	*fueron*	*eran*	*serán*	*serían*	*sean*
ESTAR	*estoy*	*estuve*	*estaba*	*estaré*	*estaría*	*esté*
	estás	*estuviste*	*estabas*	*estarás*	*estarías*	*estés*
	está	*estuvo*	*estaba*	*estará*	*estaría*	*esté*
	estamos	*estuvimos*	*estábamos*	*estaremos*	*estaríamos*	*estemos*
	estáis	*estuvisteis*	*estabais*	*estaréis*	*estaríais*	*estéis*
	están	*estuvieron*	*estaban*	*estarán*	*estarían*	*estén*
HABER	*he*	*hube*	*había*	*habré*	*habría*	*haya*
	has	*hubiste*	*habías*	*habrás*	*habrias*	*hayas*
	ha (hay)	*hubo*	*había*	*habrá*	*habría*	*haya*
	hemos	*hubimos*	*habíamos*	*habremos*	*habríamos*	*hayamos*
	habéis	*hubisteis*	*habíais*	*habréis*	*habríais*	*hayáis*
	han	*hubieron*	*habían*	*habrán*	*habrían*	*hayan*

Španělština stejně jako francouzština nerozlišuje verba „jít“ a „jet“ a „přijít“ a „přijet“, jak jsem již uvedla (viz. strana 33).

4. 11. ADVERBIA

Francouzština

Tvoření adverbií

Vedle adverbií mající původní tvar (*bien, mal* apod.) má francouzština také adverbia, která se nejčastěji tvoří od adjektiv připojením přípony *–MENT*. Je-li adjektivum zakončeno vokálem, dává se přípona –ment ke tvaru maskulina, v ostatních případech ke tvaru feminina.

adjektivum (masc.)	**adjektivum (fem.)**	**adverbium**
ferme	-	*fermement*
pratique	-	*pratiquement*
rapide	-	*rapidement*
poli	-	*poliment*
doux	*douce*	*doucement*
heureux	*heureuse*	*heureusement*
actif	*active*	*activement*
tel	*telle*	*tellement*

Adjektiva zakončená na –ant tvoří adverbia příponou –amment:

adjektivum (masc.)	**adverbium**
savant	*savamment*
méchant	*méchamment*

Adjektiva zakončená na –ent tvoří adverbia příponou –emment:

adjektivum (masc.)	**adverbium**
récent	*récemment*
patient	*patiemment*

Přípona –ément slouží k tvoření adverbií u některých adjektiv, např.:

adjektivum (masc.)	**adverbium**
profond	*profondément*
commun	*communément*
intense	*intensément*

Stupňování adverbií

Pravidelné stupňování se tvoří podobně jako u adjektiv, tj. 2. stupeň pomocí *plus (moins*), 3. stupeň pomocí *le plus (le moins).*

1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
tard	*plus tard*	*le plus tard*
	moins tard	*le moins tard*

Nepravidelné stupňování mají jen tato adverbia:

1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
beaucoup	*plus*	*le plus*
peu	*moins*	*le moins*
bien	*mieux*	*le mieux*
mal	*pis*[24] *(plus mal)*	*le pis (le plus mal)*

4. 12. ADVERBIA VE ŠPANĚLŠTINĚ

Tvoření adverbií

Některá adverbia jsou ve španělštině původní, jiná se tvoří velmi podobně jako ve francouzštině z feminina adjektiva příponou –mente:

adjektivum	adverbium
general	*generalmente*
rápido	*rápidamente*
probable	*probablemente*

Stupňování adverbií

Podobně jako ve francouzštině se tvar stupňovaného adverbia nemění, stupňování se děje pomocí *(lo) más nebo (lo) menos,* jež se klade před dané adverbium.

1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
lejos	*más lejos*	*lo más lejos*
tarde	*más tarde*	*lo más tarde*

[24] zastaralé

Nepravidelné stupňování mají tato adverbia:

1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
mucho	*más*	*lo más*
poco	*menos*	*lo menos*
bien	*mejor*	*lo mejor*
mal	*peor*	*lo peor*

4. 14. PREPOZICE

Francouzština

à – do, v, na

à (místo): *Il habite à la campagne.* Bydlí na venkově.
à (čas): *Il travaille du matin au soir.* Pracuje od rána do večera.
à (prostředek, nástroj): *Je pêche à la ligne.* Chytám na udici.
à (způsob, příčina): *Il s´est ruiné au jeu.* Ožebračil se hrou.
à (určení, charakteristický znak): *C´est une machina à écrire.* To je psací stroj.
à (vlastnictví): *La jupe rouge est à moi.* Ta červená sukně je moje.
à (poměr, cena, pořadí): *Nous sommes venus à dix.* Přišlo nás deset.

de – od, z, s, za, protiklad à

de (místo): *Nous sommes de Brno.* Jsme z Brna.
de (způsob): *Nous vous remercions de tout coeur.* Děkujeme vám z celého srdce.
de (nástroj): *Notre professeur joue du violon.* Náš profesor hraje na housle.
de (míra): *Il gagne 100 couronnes de l´heure.* Vydělává 100 korun za hodinu.
de (příčina): *Les enfants dansent de joie.* Děti tancují radostí.
de (původ, původce, důvod): *Nous connaissons bien les oeuvres de Balzac.* Dobře známe Balzakova díla.
de (vlastnictví): *C´est la maison de mes parents.* To je dům mých rodičů.
de (látka): *J´ai acheté une jupe de laine.* Koupila jsem si vlněnou sukni.

en – v

en *l´air* – ve vzduchu
en (místo): *Nous allons en ville.* Jdeme do města.
en (čas): *D´aujourd´hui en quinze jours.* Ode dneška za 2 týdny.
en (způsob): *Il est tombé en héro.* Padl jako hrdina.
en (stav): *La miason est en flammes.* Dům je v plamenech.
en (látka): *Est-ce que tu as une montre en or?* Máš hodinky ze zlata?
en (oblast, obor): *Il est fort en mathématiques.* Vyniká v matematice.
en (dopravní přestupky): *Nous irons en voiture, en train, en avion, en autostop*. Pojedeme autem, vlakem, letadlem, stopem.
en (stav, průběh): *Je suis en train d´écrire.* Právě píšu.

par – přes, za

par (místo): *Il est sorti par cette porte.* Vyšel těmito dveřmi.
par (prostředek, nástroj): *Il est arrivé par le train*. Přijel vlakem.
par (způsob): *Je l´ai dit par plaisanterie.* Řekl jsem to žertem.
par (původce děje, autor): *Ce roman a été écrit par Hugo*. Tento román napsal Hugo.
par (čas): *Il se baigne par tous les temps*. Koupe se za každého počasí.
par (podíl): *Je mange trois fois par jour.* Jím třikrát denně.

pour – do, na, pro, za

pour (směr): *Pour quelle destination part-il?* Kam cestuje?
pour (čas): *Pour les vacances j´ai beaucoup des projets.* Na prázdniny mám mnoho plánů.
pour (vztah k osobě, věci, okolnosti): *Sylvain est grand pour son âge.* Sylván je na svůj věk velký.
pour (cíl, účel): *Les parents travaillent pour ton bien.* Rodiče pracují pro tvé dobro.
pour (příčina): *Merci pour les cadeaux.* Děkuji za dárky.
pour (hodnotící vztah, přípustka): *Il le fait passer pour intelligent.* Považuje ho za inteligentního.

sous – pod, za, v

sous (místo i směr): *Le chat est sous la table.* Kočka je pod stolem.
sous (čas): *Je vous répondrai sous huitaine.* Odpovím vám do týdne.
sous (způsob): *Vous voyez les choses sous un mauvais jour.* Vidíte věci v nepříznivém světle.
sous (příčina): Jean agit sous l´empire de colère. Jean jedná pod vlivem hněvu.

sur – na, za, o nad

sur (místo): *Il porte son cas sur le dos.* Nosí batoh na zádech.
sur (čas, pořadí): *Elle va sur sesvingt ans.* Jde jí na dvacátý rok.
sur (způsob, rozměr, část celku): *C´était un cas sur cent.* Byl to jeden případ ze sta.

Španělština

Předložky *„de“* a *„a“* se se členem určitým spojují ve tvary *„del“, „al“: del hombre, al hombre.* Pomocí předložek se tvoří i tázací příslovce: *¿a dónde?, ¿adónde?* (kam?), *¿de dónde?* (odkud?), *¿por dónde?* (kudy?).

a

3. pád: *escribo* ***a*** *Lola* (píšu Lole)
4. pád: *amo* ***a*** *Lola* (mám rád Lolu)
směr někam: *exportamos* ***al*** *extranjero* (vyvážíme do zahraničí)
vijan ***a*** *España* (žijí ve Španělsku)
způsob: *escribe* ***a*** *máquina/* ***a*** *mano* (píše na stroji/ rukou)

de - o

2.pád: *la capital* ***de*** *España* (hlavní město Španělska)
6. pád: *habla* ***de*** *su mujer* (mluví o své ženě)
směr odkud: *fruta* ***de*** *Cuba* (ovoce z Kuby)

con – s

habla con Lola (mluví s Lolou)
7. pád (čím): *escribe con lápiz* (píše tužkou)

contra - proti
luchar contra la guerra (bojovat proti válce)

en - v, na
vive en Barcelona, en Cuba (žije v Barceloně, na Kubě)

por – pro, za, po
preguntar por ella (ptát se po ní)
luchar por la paz (bojovat za mír)
7. pád: *llama por teléfono* (volat telefonem), *famoso por sus productos* (známý svými výrobky)

5. SYNTAX

5. 1. FRANCOUZSKÁ SYNTAX

5.1.1. Větné členy

Ve francouzštině stojí v čele věty nejčastěji podmět (*sujet*), ostatní hlavní větné členy jsou přísudek (*verbe*), předmět (*complément d'objet*), přívlastek (*attribut*), doplněk, a příslovečné určení (*complément circonstanciel*), které stává zpravidla na konci věty. V oznamovacích větách tedy pořadí větných členů bývá většinou následující: podmět, zájmenné předměty, přísudek, předměty vyjádřené podstatnými jmény, doplněk a příslovečné určení.

5.1.2. Druhy vět

Podle obsahu a způsobu vyjádření se věty dělí na:
-oznamovací *(énonciatives) – Je le lui ai écrit.*
-tázací *(interrogatives)*; zde existují dvě základní formy:
otázky s pomocným členem *est-ce que (Est-ce que je le lui ai écrit?)*, a inverze.
Inversion simple se tvoří postavením přísudku před podmět a jejich rozdělení pomlčkou *(De quoi écris-tu lui?)*, přičemž se mezi sloveso a podmět klade vsuvka -t-, končí-li sloveso samohláskou, a začíná-li jí podmět *(De quoi écrira-t-il lui?).*

Inversion complexe se tvoří také výměnou pozice podmětu a přísudku, po přísudku se ale ještě jednou zopakuje podmět odpovídajícím zájmenem *(De quoi tes amis écrivent-ils lui?)* – z toho plyne, že se nemůže tvořit z vět, kde je předmět již vyjádřen osobním zájmenem; v tom případe se použije jednoduchá inverze.
-zvolací *(exclamatives)*
-rozkazovací *(impératives)*
V souvětí věty také můžeme dělit podle jejich vzájemného vztahu na hlavní *(principales)* a vedlejší *(subordonnés).*

5.1.3. Negace

Ve francouzštině se zápor skládá ze dvou částí: ne, které stojí před slovesem (i když mezi nimi můžou stát zájmena *en* či *y*), a *pas*, které stojí za ním, může však být nahrazeno *jamais*, *encore, personne* apod., vyjadřující jiné formy negace slovesa. Ve větách s infinitivem stojí obě částice před slovesem *(Ne pas se pencher au dehors.),* v časech složených stojí kolem pomocného slovesa *(Je ne le lui ai pas écrit.).*

5.1.4. Časová souslednost

Je-li sloveso věty hlavní v čase přítomném nebo budoucím, jsou ve vedlejší větě časy stejné, jaké by použil český mluvčí v češtině, tedy *passé composé* pro vyjádření předčasnosti ve vztahu k větě hlavní, *présent* pro vyjádření současnosti, a *futur simple* pro následnost.

Je-li hlavní věta ale v některém z minulých časů, vyjadřuje se ve větě vedlejší současnost obou dějů imperfektem *(Il savait que je venais.),* předčasnost za pomocí *plus-que-parfait* a následnost kondicionálem přítomným. Platí-li však skutečnost, vyjádřená vedlejší větou, ještě v okamžiku kdy je vyslovena, může být ve vedlejší větě čas přítomný zachován.

5.2. ŠPANĚLSKÁ SYNTAX

5.2.1. Větné členy

Postavení větných členů ve větě je ve španělštině téměř shodné s francouzskou syntaxí; jen ve větě tázací se přísudek nestaví za podmět, jako je tomu ve větě oznamovací, ale před něj. Mimoto se stejně jako třeba v češtině nemusí ve větě vyjadřovat podmět, je-li z kontextu již znám *(Esa chica es graciosa. ~~Ella~~ es graciosa.).*

I ve španělštině stojí předmět přímý (tedy ve 4. pádě) ve větě zpravidla před předmětem nepřímým (3. pád); stojí-li však na začátku věty, musí se zopakovat v podobě osobního zájmena stojícího těsně za předmětem, na nějž se vztahuje *(Doy un libro a esa chica. = A esa chica la doy un libro.).*

Pořádek slov v oznamovací větě kladné:
podmět + slovesný přísudek + přímý předmět + nepřímý předmět + příslovečné určení
El médico prescribió un nuevo medicamento al enfermo para aliviarle.

5.2.2. Druhy vět

Také ve španělštině se věty z hlediska obsahu dělí na věty oznamovací (*Esa chica es graciosa.),* tázací *(¿Es graciosa?*), zvolací a rozkazovací, v souvětí podle jejich vzájemného vztahu také na hlavní a vedlejší. Tázací věty se liší od ostatních jazyků otazníky na začátku a na konci věty (v projevu psaném), slovosled je stejný jako v oznamovací větě.

5.2.3. Negace

Stejně jako ve francouzštině se slovesa negují za pomocí samostatné záporky, přičemž no stojí také vždy před časovaným slovesem, a také může být nahrazena jiným výrazem negujícím sloveso, jako *nunca* nebo *jamás.*

5.2.4. Časová souslednost

Ve španělštině se časová souslednost věty vedlejší s větou hlavní dodržuje podobně jako ve francouzském jazyce. Je-li v hlavní větě minulý čas nebo kondicionál, vyjadřuje se ve větě vedlejší současnost s *préterito imperfecto*, předčasnost s *préterito plusquamperfecto* a následnost za pomocí kondicionálu.
Je-li v hlavní větě, po které má následovat spojovací způsob, přítomný čas nebo kondicionál, vyjadřuje se současnost *subjontivem* přítomného času a předčasnost *subjontivem* předpřítomným; je-li ve větě hlavní minulý čas, vyjadřuje se ve vedlejší větě současnost *subjuntivem* minulého času, a předčasnost *subjuntivem* předminulého času.

6. TYPOLOGICKÁ (MORFOLOGICKÁ) KLASIFIKACE

Tato klasifikace rozlišuje jazyky dle jejich současné gramatické stavby. Morfologický typ není dán jazyku jednou provždy, jazyky se v průběhu svého vývoje mění a může se stát, že se gramatická struktura daného jazyka změní natolik, že jazyk přejde z jednoho typu do jiného. Nejčastěji rozeznáváme pět typů typologické klasifikace: izolační, aglutinační, flexivní, syntetický a polysyntetický.

Francouzština

Francouzština nepatří vyhraněně k jednomu morfologickému typu, nejvíce se však blíží typu **izolačnímu**. Je to patrné například v redukci pádů a jejich náhradě prepozicemi. Charakteristické znaky tohoto typu:

a) gramatické kategorie jako pád nebo rod zde neexistují nebo se vyjadřují pomocí zvláštních (pomocných) slov: členů, pronomin, pomocných verb, stupňovacích adverbií, prepozic.

   Na tomto příkladu vidíme, že osobní zájmena mohou být jediným znakem odlišujícím první osobu od druhé:

   je prends x *tu prends*

   beru bereš

b) pro vytváření vztahů ve větě je důležitý pevný slovosled, v některých jazycích je důležitá i intonace

   Na těchto příkladech vidíme, že pouze slovosled určuje syntaktickou funkci obou substantiv:

   Le chien suit l´homme. x *L´homme suit le chien.*

   Pes následuje muže. Muž následuje psa.

c) nová slova se tvoří procesy podobnými kompozici, při kterých však slova zůstávají formálně samostatná

d) slova snadno přecházejí bez formální změny z jednoho slovního druhu do jiného[25]

e) slova jsou neměnná a mají tendenci k jednoslabičnosti

[25] těchto metod hojně využíváme při překladu, např.: nominalizace, adjektivizace apod.

Španělština

Španělština je z morfologické klasifikace typ **flexivní**. Charakteristické znaky tohoto typu jsou:

a) pomocná slova zde sice existují, ale jejich množství a frekvence je mnohem menší než u typu izolačního
b) slovosled je volný a hraje jen malou roli ve vyváření větných vztahů
c) hlavním prostředkem tvoření nových slov je odvozování
d) konverze z jednoho slovního druhu do druhého jsou vzácné
e) kořen slova není vždy neměnný, může podléhat tzv. vnitřní flexi[26]
f) existuje zde rod a pád, i shoda substantiva s adjektivem a verbem
g) afixy jsou pevně spojeny se slovním základem a hranici mezi kořenem a afixem někdy není možno určit, např.: verbum *ver* (vidět) má tvary *veo* (vidím), ale *vi* (viděl jsem)
h) jeden afix může vyjadřovat několik gramatických kategorií současně
i) pro tentýž gramatický význam může existovat několik afixů
j) stejný afix může mít různé významy

[26] příklad vnitřní flexe v češtině: nosím - nesu

SROVNÁNÍ TEXTŮ

Text je část článku o Migueli de Cervantesovi a jeho rodině[27]:

Son père, Rodrigo de Cervantes, originaire à la fois de Cordoue et de Galice, était chirurgien, métier plus proche alors du médicin d´aujourd´hui. Cervantes avait des ancêtres convertis au christianisme dans les deux branches de sa famille, comme l´ont signalé Américo Castro, Daniel Eisenberg. Au contraire, Jean Canavaggio insiste sur le fait que cette ascendance «n´est pas prouvé» et le compare à Mateo Alemán pour qui les origines sont démontrées par des documents. Sa mère était Léonore de Cortinas Sánchez, on en sait très peu sur elle, à part les doutes sur ses origines de convertie. Ses frères et sœurs étaient Andrés, Andrea, Luisa, qui devint prieure dans un couvent de carmélites, Rodrigue, soldat qui l´accompagna dans sa captivité à Alger, Magdalena et Juan, connu uniquement parce que son père le mentionne dans son testament.

Su padre, de ascendencia cordobesa y de antepasados gallegos, se llamaba Rodrigo de Cervantes y era cirujano, oficio más parecido al actual practicante que a nuestra idea de médico. Según Américo Castro, Daniel Eisenberg y otros cervantistas, Cervantes tiene ascedencia conversa por ambas líneas familiares. Por el contrario, Jean Canavaggio afirma que no está probado, y lo compara con los documentos que apoyan esta ascendencia, sin lugar a dudas para Mateo Alemán. Su madre fue Leonor de Cortinas, de la cual apenas se sabe nada. Sus hermanos fueron Andrés, Andrea, Luisa, que llegó a ser priora de un convento carmelita, Rodrigo, también soldado, que le acompañó en el cautiverio argelino, Magdalena y Juan, sólo conocido porque su padre lo menciona en el testamento.

[27] http://es.wikipedia.org/wiki/Miguel_de_Cervantes

Na těchto dvou textech jasně vidíme mnohé sémantické podobnosti, např.:

son père - ***su padre***
ancêtres convertis - ***ascedencia conversa***
au contraire - ***por el contrario***
un couvent de carmélites - ***de un convento carmelita***
soldat qui l´accompagna dans sa captivité à Alger – ***soldado, que le acompañó en el cautiverio Angelino***

Rozdíly z typologického hlediska – u francouzštiny je typické vyjadřování pomocí pomocných slov, u španělštiny odvozování, např.:

de Cordoue – ***cordobesa*** (z Cordoby, cordobský)
de Galice – ***gallegos*** (galicijský)
de famille – ***familiares*** (rodinný)

Rozdíly můžeme zaznamenat například ze syntaktického hlediska:

Son père, Rodrigo de Cervantes, originaire à la fois de Cordoue et de Galice,
….1…… .....2…….. ……3……
était chirurgien, métier plus proche alors du médicin d´aujourd´hui.
……4…… ……5……

Su padre, de ascendencia cordobesa y de antepasados gallegos, se llamaba Rodrigo de
.....1..... .....3..... .....2.....
Cervantes y era cirujano, oficio más parecido al actual practicante que a nuestra idea de
....4..... .....5.....
médico.
……

Závěr

Cílem práce bylo určit body, ve kterých se francouzský jazyk se španělským shoduje, ve kterých se naopak liší a jakým způsobem.
Z hlediska rozšíření ve světě, je francouzština v Evropě rozšířenějším jazykem něž španělština, kterou se mluví nejvíce v Jižní Americe. V obou jazycích jsou rozdíly mezi jazykem v zemi domácí, tedy ve Francii a ve Španělsku, a mezi jazykem ostatních frankofonních a hispanofonních zemí, zejména ve významu a použití určitých slov (jak je uvedeno na str. 7-8).

Nejrozdílnější oblastí je dle mého názoru stránka fonetická. Zatímco výslovnost španělštiny je dosti podobná výslovnosti české, čímž je pro Čecha daleko jednodušší naučit se vyslovovat španělská slova i rozumět mluvené španělštině, ve francouzštině to není zdaleka tak jednoduché. Největší obtíže Čechům činí výslovnost francouzského R (tzv. r *roulé*) a nosových vokálů, dále pak rozlišení zavřeného, otevřeného, labiálně zavřeného, labiálně otevřeného a poloněmého e. V kastilské španělštině je těžká snad jen výslovnost hlásky c [Θ].

Různý je i přízvuk jazyků: zatímco tempo francouzštiny je podobné tempu řeči v češtině, tempo španělštiny je velice rychlé jakoby nabité jižanským temperamentem.

Existují také určité gramatické rozdíly: ve francouzštině se vyskytuje člen dělivý, ve španělštině nikoli. Dále je to užití plurálu neurčitého členu ve francouzštině, naopak jeho neexistence ve španělštině. Markantním rozdílem je také „dvojí“ vykání ve španělštině (*usted – ustedes*), francouzština používá výraz *vous* pro vykání jedné osobě, tykání více osobám i vykání více osobám. Ve francouzštině se verbum *být* vyjádří slovem *être*, zatímco ve španělštině je způsobů několik (*ser, estar, haber, ..*).

Francouzština má oproti španělštině navíc grafém ç (tzv. cédille), naopak španělština má navíc grafém ñ, který francouzštině chybí.

Z pohledu morfologického se dané jazyky shodují v tvoření plurálu připojením koncovky –s (pokud nebereme v potaz výjimky v obou jazycích), dále v použití určitých a neurčitých členů. Oba tyto jazyky nerozlišují verbum „jít“ od „jet“ a verbum „přijít“ od „přijet“. Oba jazyky mají 3 slovesné třídy.

Samozřejmě jsou i další zajímavé body v jazyce, kterými jsem se ale nezabývala např.: slovesné vazby, dle kterých se poté určuje správný člen, nebo tvary nepravidelných sloves ve všech slovesných časech i způsobech, tvoření imperativu sloves, atd. Tato témata jsou ale natolik obsáhlá, že by sama o sobě jistě mohla být tématem pro další studie.

Práce měla přínos i pro mě, neboť při podrobném konfrontativním srovnání jsem si utřídila některé věci, které mi při studiu každého jazyka zvlášť unikly.

Bibliografie:

Bartoš, L.: *Introducción al estudio del español en América*. Brno: Masarykova univerzita, 1996

Bartoš, L: *Základy obecné a španělské fonetiky a fonologie.* Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2005

Bartoš, L., Ohnesorg, K.: *Zvukový a pravopisný rozbor španělštiny.* Praha: SPN, 1965

Čevelová, D., Blažek, V.: *On the Gothic contribution in the Romance lexicon.* Brno: Linguistica Brunensia 57, 2009.

Dohalská, M., Schulzová, O.: *Fonetika francouzštiny.* Univerzita Karlova v Praze, Praha: Nakladatelství Karolinum, 2006

Hendrich, J., Radina, O., Tláskal, J.: *Francouzská mluvnice*. Plzeň: Fraus, 2001

Králová, J., Krbcová, M., Dekanová, A., Gil, P. Ch.: *Fiesta 1*. Plzeň: Fraus, 2000

Ohnesorg, K.: *Nástin fonetiky jazyka španělského.* Praha: SPN, 1956

Ostrá, R., Spitzová, E.: *Úvod do studia románských jazyků.* Praha: SPN, 1988

Perucho, J.: *Bestiario fantástico.* Barcelona: Ediciones paradigma, 1977

Prokopová, L.: *Cvičebnice španělštiny.* Praha: SPN, 1962

Prokopová, L.: *Španělština pro samouky.* Praha: Leda, 2000

Rocher-Skála, K.: *Učebnice staré franštiny*. Praha: Nakladatelé Kvasnička a Hampl, 1946

Spitzová, E.: *Morfologia española.* Brno: Masarykova Univerzita, 2001

Šabršula, J., Janovcová, E.: *Francouzština*. Praha: SPN, 1966

Tionová, A.: *Francouzština pro pokročilé.* Praha: Leda, 2000

Walterová, H: *Francouzština známá i neznámá.* Praha: Jan Kanzelsberger, 1993

Zavadil, B.: *Vývoj španělského jazyka.* Praha: Karolinum, 1998

Internetové zdroje:

http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page

http://es.wikipedia.org/wiki/Miguel_de_Cervantes

http://de.wikipedia.org/wiki/Belgien

http://af.wikipedia.org/wiki/Switserland

http://www.eurocentrum.cz/index.php?page=cilove-destinace-info&id=mexiko

Seznam použitých zkratek

adj. adjektivum
comp. composé
cond. conditionnel (fr.) / condicional (šp.)
f. femininum
fem. femininum
fr. francouzština
fut. future (fr.) / futuro (šp.)
imp. imparfait (fr.) / imperfecto (šp.)
kons. konsonant
m. masculinum
masc. maskulinum
např. například
neživ. neživotný
os. osoba
pl. plurál
perf. perfektum
pres. presente (šp.)
prés. présent (fr.)
pret. pretérito
sg. singulár
str. strana
subj. subjonctif (fr.) / subjuntivo (šp.)
šp. španělština
živ. životný

Rejstřík gramatických kategorií

číslo adjektiv ve francouzštině 38
ve španělštině 41
číslo substantiv ve francouzštině 33
ve španělštině 36
členy ve francouzštině 31
neurčitý 31
určitý 32
dělivý 32
členy ve španělštině 32
neurčitý 32
určitý 32
numerália 46
osoba ve francouzštině 49
osoba ve španělštině 54
pád ve francouzštině 33
pád ve španělštině 35
pomocná slovesa ve francouzštině 51
pomocná slovesa ve španělštině 56
prepozice ve francouzštině 60
ve španělštině 62
pronomina ve francouzštině 42
osobní 42
přivlastňovací 42
ukazovací 43
pronomina ve španělštině 44
osobní 44
přivlastňovací 45
ukazovací 45
rod substantiv ve francouzštině 33
ve španělštině 35
rod adjektiv ve francouzštině 36
ve španělštině 40

rod sloves ve francouzštině 50
ve španělštině 55
stupňování adjektiv ve francouzštině 38
ve španělštině 41
stupňování adverbií ve francouzštině 38
ve španělštině 41
třída verb ve francouzštině 50
třída verb ve španělštině 55
tvoření adverbií ve francouzštině 57
tvoření adverbií ve španělštině 59
užití časů ve francouzštině 48
užití časů ve španělštině 53
vid ve francouzštině 51
vid ve španělštině 56
vykání ve španělštině 46